

Eveliina Suomalainen

JOPO-luokalla opiskelleiden kokemuksista Joustavasta perusopetuksesta

JOPO-luokan vaikutus oppilaiden koulumotivaatioon

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi AMK

Sosiaalialan tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

3.4.2023

Tekijä	Eveliina Suomalainen
Otsikko	JOPO-luokalla opiskelleiden kokemuksia Joustavasta perusopetuksesta
Sivumäärä	40 sivua + 1 liite
Aika	03.04.2023
Tutkinto	Sosionomi
Tutkinto-ohjelma	Sosiaalialan tutkinto-ohjelma
Ohjaajat	Lehtori Markus Neuvonen Lehtori Seija Mäenpää
<p>Opinnäytetyö käsittelee Joustavaa perusopetusta, eli JOPOa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Karkkilan yhteiskoulun JOPO-luokalla opiskelleiden oppilaiden kokemuksia JOPO-toiminnasta ja -opetuksesta, sekä kartoittaa niitä seikkoja ja menetelmiä, jotka JOPO-luokalla opiskelleet ovat kokeneet hyödyllisiksi oman koulumotivaationsa kannalta.</p> <p>Opinnäytetyön osana toteutettiin kysely, joka kartoitti juuri JOPO-toiminnan eri menetelmien hyödyllisyyttä, sekä seikkoja, jotka ovat vaikuttaneet oppilaiden koulumotivaatioon JOPO-luokassa opiskellessa. Kyselyyn vastasi yhteensä 34 oppilasta, joista osa opiskelee JOPO-luokassa kyselyn tekovaiheessa. Loput vastaajat olivat entisiä JOPO-luokkalaisia. Työssä avataan kyselyn tulosten lisäksi JOPO-toimintaa Karkkilassa, sekä lyhyesti myös JOPO-toiminnan juuria Suomessa koulupudokkuuden vähentämisen tiimoilta. Työssä esitellään myös yleisimpiä motivaatioon liittyviä teorioita nykypäivänä.</p> <p>Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimii Karkkilan kaupunki, sekä Karkkilan yhteiskoulu, jossa JOPO-luokka toimii. Tulokset, jotka opinnäytetyön osana tehtävästä kyselystä on saatu, ovat hyödynnettävissä JOPO-toiminnan kehittämisessä Karkkilassa.</p>	
Avainsanat	motivaatio, Joustava perusopetus (JOPO), koulupudokkuus

Author	Eveliina Suomalainen
Title	Experiences of Students in Flexible Basic Education
Number of Pages	40 pages + 1 appendices
Date	03.04.2023
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Social services
Instructors	Markus Neuvonen, Senior Lecturer Seija Mäenpää, Senior Lecturer
<p>The thesis focuses on flexible basic education (JOPO). The purpose of the thesis was to find out the experiences of JOPO class students in basic education in Karkkila. In addition, the purpose was to map out the facts and methods that those who studied in JOPO class found useful in terms of their own school motivation.</p> <p>As part of the thesis, a survey was implemented to identify the usefulness of different methods of JOPO education, as well as the factors that have affected the students' school motivation while studying in JOPO class. A total of 34 students responded to the survey. Some of the respondents are currently studying in JOPO class and the rest of them have studied in JOPO class in the past. In addition to the results of the survey, the thesis describes JOPO education in Karkkila and includes a brief introduction to the roots of JOPO education in Finland as a means of reducing discontinuation of education.</p> <p>The work also presents the most common current motivation theories.</p> <p>Karkkila and Karkkila Co-educational School (where the JOPO class operates) were the working life partners of the thesis. The results obtained from the survey can be used in developing JOPO education in Karkkila.</p>	
Keywords	motivation, flexible basic education (JOPO), discontinuation of education

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Yhteistyökumppani	2
3	Motivaatio	4
3.1	Sisäinen ja ulkoinen motivaatio	5
3.2	Koulumotivaatio	7
4	Motivaatioteoriat	8
4.1	Itsemääräämisteoria	9
4.1.1	Miniteoriat	10
4.2	Odotusarvoteoria	12
5	Koulupudokkuus ja syrjäytyminen	14
6	Joustava perusopetus	16
6.1	JOPO-toiminta	16
6.2	JOPO-toiminta Karkkilan yhteiskoulussa	18
7	Oppivelvollisuuden laajentuminen	20
8	Kyselyn toteutus	21
8.1	Opinnäytetyön tutkimuskysymys	21
8.2	Tutkimusmenetelmä	22
8.3	Aineiston keruu	23
8.4	Eettisyys ja luotettavuus	23
9	Kyselyn tulokset ja analysointimenetelmät	25
9.1	Analysointimenetelmät	25
9.2	Kyselyn tulokset	26
9.2.1	JOPO-luokalla aloittaminen	26
9.2.2	JOPO-luokalla opiskelu	27
10	Johtopäätökset	31
11	Pohdinta	33
12	Lähteet	35

Liitteet

Liite 1. Kyselyn kysymykset

1 Johdanto

Koulupudokkuus on ollut kasvava ongelma Suomessa viime vuosina. (Suomen virallinen tilasto 2022). Viimeisimpänä uudistuksena, jolla pyritään muiden tavoitteiden ohessa vähentämään koulupudokkuutta, on ollut oppivelvollisuuden laajentaminen vuonna 2021 (Perustietoa oppivelvollisuuden laajentamisesta). Koulupudokkuuteen liittyy keskeisesti ongelmat koulumotivaatiossa, jota Joustavalla perusopetuksella (JOPO) on pyritty ehkäisemään jo vuodesta 2006 alkaen hankkeen muodossa, jonka myötä toimintaa on myös monissa kunnissa vakiinnutettu osaksi perusopetusta (Numminen & Ouakrim-Soivio 2007: 17). Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa Karkkilassa JOPO-luokalla opiskelleiden kokemuksia Joustavasta perusopetuksesta, sekä selvittää, miten JOPO-luokalla opiskelu vaikuttaa oppilaiden motivaatioon.

Syyt motivaation muodostumisen taustalla voivat olla moninaisia, ja linkittyvätkin usein mm. sosiaaliseen ympäristöön ja esimerkiksi aikaisempiin kokemuksiin tietyistä toiminnoista. Tässä opinnäytetyössä motivaatiota tarkastellaan tarkemmin Richard M. Ryanin ja Edward L. Decin (2002, 2009, 2017) itsemääräämisteorian, sekä Ecclesin ja Wigfieldin odotusarvoteorian (1994, 2000) kautta.

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimii Karkkilan kaupunki, sekä sen myötä Karkkilan yhteiskoulu. Opinnäytetyön tekijä työskentelee Karkkilan yhteiskoulun JOPO-luokassa sosiaaliohjaajana, minkä myötä kiinnostus opinnäytetyön aihetta kohtaan on muodostunut. Oppilaiden kokemuksista ja JOPO-toiminnan vaikutuksista on hyvin niukasti tietoa saatavilla, mikä osaltaan vahvasti aiheen valintaa. Mitkä seikat vaikuttavat oppilaiden koulumotivaation parantumiseen JOPO-luokassa, ja minkä vuoksi oppilaat hakeutuvat JOPO-luokalle? Opinnäytetyön osana tehtävän kyselyn avulla on tarkoitus selvittää näitä seikkoja. Tarkoituksena on pystyä kehittämään JOPO-toimintaa Karkkilassa jatkossa, ja panostaa niihin käytäntöihin ja menetelmiin, jotka siellä opiskelleet oppilaat ovat kokeneet mielekkäinä, ja koulumotivaationsa parantumisen kannalta tärkeinä.

2 Yhteistyökumppani

Opinnäytetyön yhteistyöorganisaationa toimii Karkkilan kaupunki, joka tulee työn tekijän omasta kontekstista. Opinnäytetyön aihe on muodostunut työn tekijän oman työnsä kautta, ja sen myötä luonnollisesti myös yhteistyökumppani. Karkkila on läntisellä Uudellamaalla sijaitseva noin 9000 asukkaan vireä pikkukaupunki. Karkkilan kaupungin tavoitearvoja ovat olla sitkeä ja sisukas, elämäniloinen ja reilu, sekä rohkea ja ennakkoluuloton kaupunki. Nämä tavoitearvot ohjaavat kaikkea kaupungin toimintaa, kehittämistä sekä vuorovaikutusta. (Karkkilan kaupunki 2021: 3.)

Karkkilassa toimii noin 400 oppilaan yhteiskoulu, joka tarjoaa perusopetusta 7–9-luokalaisille. Samassa rakennuksessa toimii myös Karkkilan lukio. Karkkilan yhteiskoulu toimii osaltaan myös opinnäytetyön yhteistyökumppanina, sillä opinnäytetyö toteutetaan Karkkilan yhteiskoulun JOPO-luokan yhteydessä. Yhteiskoulussa annetaan myös perusopetukseen valmentavaa opetusta, sekä erityistä tukea. Lisäksi koulussa toimii pienluokkia opetuksen tukena. Karkkilan yhteiskoulussa tärkeää on ilo, vastuuntunto, sekä muiden huomioiminen. (Karkkilan yhteiskoulu 2023.)

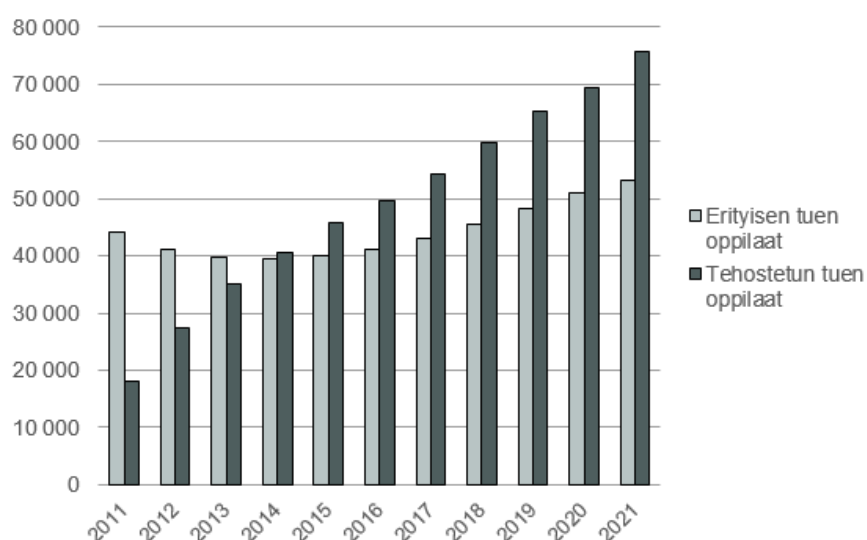
Koulunkäynnin ja oppimisen tuki on kolmiportaista; yleinen tuki, tehostettu tuki, sekä erityinen tuki. Yleistä tukea saavat kaikki, ilman erillisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Se voi olla esimerkiksi koulunkäynnin ohjaajan tukea opetusryhmässä tai opettajan toteuttamaa tukiopetusta. (Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Opetushallitus.)

Tehostetun tuen järjestäminen ja aloittaminen käsitellään perustuen pedagogiseen arvioon. Tehostettu tuki on koulunkäynnin yksilöllisempää, voimakkaampaa ja jatkuvampaa tukemista. Tehostetussa tuessa oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, ja tuen antaminen tapahtuu sen mukaisesti. Esimerkiksi Joustava perusopetus (JOPO) on tehostettua tukea. (Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Opetushallitus.) Kun taas oppilaan tuen tarve on suurempi, tehdään pedagogiseen selvitykseen perustuen erityisen tuen päätös. Oppilaalle laaditaan HOJKS, eli Henkilökohtainen Opetuksen Järjestämistä Koskeva Suunnitelma. Erityisen tuen piirissä oppilaalla saattaa olla yksilöllistettyjä aineita ja hän saattaa opiskella pienluokassa. Jokaisen oppilaan tuen tarvetta tarkastellaan säännöllisesti, ja tarpeen mukaan siihen tehdään muutoksia. (Erityinen tuki. Opetushallitus.)

Kuten voimme huomata (Kuva 1), on erityisen tuen, sekä tehostetun tuen piirissä olevien oppilaiden määrä kasvanut tasaisesti Suomessa. Myös Karkkilassa sekä erityisen tuen, että tehostetun tuen piirissä olevien oppilaiden määrä esi- ja perusopetuksessa

on Opetushallinnon tilastopalvelun (2021) tietojen perusteella kasvanut tasaisesti vuodesta 2011 vuoteen 2021. Oppilasmäärä on vaihdellut tällä aikavälillä 924–975.

Vuonna 2011 tehostetun tuen piirissä oli esi- ja perusopetuksen oppilaista 1,9 %, ja vuonna 2021 vastaava osuus on ollut 16,5 %. Määrällisesti on menty 18 oppilaasta reiluun 150 oppilaaseen. Vuonna 2021 luokilla 7–9 oli oppilaita 330, joista tehostetun tuen piirissä 16,4 % eli 54 oppilasta. Tämä tehostetun tuen oppilaiden määrän kasvu perustele omalta osaltaan JOPO-luokan säilymistä Karkkilan yhteiskoulussa, sillä JOPO-opetus on tehostetun tuen muoto (Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Opetushallitus). JOPO-toiminnalla on Karkkilassa vankat juuret, sillä toiminta on alkanut Karkkilassa vuonna 2007 (Karkkilan kaupunki. Joustava perusopetus (JOPO). Suomi.fi 2022.). JOPO-toimintaa yleisesti, sekä toimintaa Karkkilan yhteiskoulussa tarkastellaan enemmän luvussa 5.

Kuva 1. Erityisen tuen ja tehostetun tuen oppilaat esi- ja perusopetuksessa (Erityinen ja tehostettu tuki 2021. Opetushallinnon tilastopalvelu).

Opinnäytetyön kautta Karkkilan kaupungin JOPO-luokan toimintatapoja on mahdollista muuttaa ja/tai kehittää opinnäytetyön osana toteutettavan kyselyn pohjalta. Koska työn tekijä työskentelee itse Karkkilassa JOPO-luokassa sosiaaliohjaajana, on opinnäytetyöllä myös vaikutusta sosiaaliohjaajana toimimiseen, mikä motivoi kehittämään toimintaa edelleen.

Opinnäytetyöstä ja sen toteuttamisesta on alun perin keskusteltu sivistysjohtaja Arto Jormalaisen kanssa. Työn edetessä keskusteluja koulumaailmassa on käyty mm. Karkkilan yhteiskoulun rehtorin, Minna Saukkolan, kanssa, sekä JOPO-opettaja Virpi Lepistön kanssa. Lisäksi Karkkilan JOPO-luokan entinen sosiaaliohjaaja Anna Uusitalo on kertonut näkemyksiään keskusteluiden kautta.

3 Motivaatio

Koska tämä opinnäytetyö keskittyy suurelta osin motivaatioon, on hyvä ymmärtää motivaatiokäsitettä. Motivaatio tulee latinan kielen sanasta *moveo*, eli liikuttaa. Jos ihmisellä ei olisi motivaatiota, olisi hän täysin jähmettynyt paikoilleen. Kun ihminen on motivoitunut, on hänen työskentelynsä tehokasta ja laadukasta, mutta hän myös suhtautuu tekemiseensä innolla. Voimme pakottaa ihmisen tekemään jotakin, mutta emme voi pakottaa häntä tekemään sitä mielellään. Motivaatio syntyy siis ihmisessä itsessään, eli emme voi motivoida ihmistä, mutta voimme tukea toisen ihmisen motivoitumista. Kun olemme motivoituneita, nautimme tekemästämme asiasta, sekä suoriudumme siitä paremmin. (Rasila & Pitkonen 2010: 5–6.) Motivaatio muodostuuakin eri motiivien yhdistelmästä, jotka ovat jonkin tietyn käyttäytymisen takana (Rasila & Pitkonen 2010: 11).

Palautteen saaminen omasta toiminnasta vaikuttaa ihmisen motivaatioon kyseisessä toimessa/tehtävässä. Oppilaiden motivaatiota on tärkeää ylläpitää juuri palautetta antamalla. Oppilaalle annettaessa palautetta, kannattaa kehua yhdistää rakentavaan kriittisyyteen. Carol Vorderman esittelee teoksessaan voileipämallia palautteen antamiseen. Sen mukaan olisi hyvä aloittaa positiivisilla kommentteilla, jonka jälkeen tuodaan esille asioita, joissa on parantamisen varaa. Tämän jälkeen annetaan vielä positiivista palautetta, jotta oppilaalle jää niin sanotusti ”hyvä maku suuhun”. Voileipämallissa on myös tärkeää se, että vaikka parantamisen varaa työssä olisi paljon, tulee kehua esimerkiksi sitä, että oppilas on suoriutunut tehtävästä ajoissa. (Vorderman 2017:15.)

Minna Rasila ja Maria Pitkonen (2010) tuovat kuitenkin esille näkökulman, jonka mukaan pelkkä negatiivinenkin palaute on parempi kuin ei palautetta ollenkaan. Se antaa tunteen huomioiduksi tulemisesta ja kuulumisen tunteen. Heidän mukaansa negatiivinen huomiointi on verrattuna parempi siihen, kuin jättäisi ihmisen huomioimatta kokonaan. (Rasila & Pitkonen 2010: 32.)

3.1 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Motivaatio voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäinen motivaatio tarkoittaa sitä, että ihminen on motivoitunut itse työstä tai toiminnasta. Tällöin työn suorittaminen, ja siitä saatu mielihyvä palkitsee ihmisen. (Rasila & Pitkonen 2010: 27.) Ihminen pitää tällöin toimintaa kiinnostavana, mielihyvää tuottavana, sekä omien arvojensa mukaisena (Vasalampi 2017: 62). Kun opetus on kiinnostavaa, käy usein niin, että opilaan sisäinen motivaatio vahvistuu (Pruuki 2008:22). Sisäinen motivaatio myös edistää myönteisiä tunteita oppimista kohtaan, ja voi johtaa sinnikkyYTEEN sekä luovuuteen (Vasalampi 2017: 62).

Kun ihminen on motivoitunut ulkoisesti, hän tekee jotakin asiaa sen vuoksi, että hän saa esimerkiksi jonkin palkinnon työn suorittamisen jälkeen. Tällöin ihmistä ei motivoi itse työ, tai se ei ole mielekästä, vaan lopussa odottava palkinto on se, joka motivoi. (Rasila & Pitkonen 2010:27.) Ulkoisessa motivaatiossa opiskelu on vain väline, jonka avulla tavoite saavutetaan (Pruuki 2008: 22). Ulkoisesti motivoitunut ihminen saattaa valita tavoitteensa sosiaalisen tai ulkoisen paineen vaikutuksesta sen sijaan, että huomioisi sisäiset kiinnostuksen kohteensa tai omat arvonsa (Vasalampi 2017: 64).

Sisäisen motivaation vallitessa yksilö saa tehdä työtä omilla ehdoillaan, ilman kontrolloita. Pekka Mustonen (2018) käyttää esimerkkinä koiran ulkoilutusta ja halon hakkuuta. Ne tuntuvat mielekkäiltä ja palkitsevilta, kun ihminen saa tehdä niitä omilla ehdoillaan. Mutta jos joku on käskennyt yksilön tekemään tiettyä asiaa, ja esimerkiksi määrittänyt jonkin keston toimelle, tuntuu homma melko erilaiselta. (Mustonen 2018.)

Itsemääräämisteorian kehittäjät Edward L. Deci ja Richard M. Ryan tekivät vuonna 1971 kokeen, jossa opiskelijat joutuivat yksitellen odotustilaan, jossa pöydällä oli älytehtävä. Ensimmäisessä ryhmässä olevat alkoivat aikansa kuluttua ratkaisemaan tehtävää. Heitä ei siis käsketty erikseen ratkaisemaan älytehtävää. Toisessa ryhmässä oleville luvattiin rahapalkinto, jos ratkaisevat tehtävän mahdollisimman nopeasti. Deci ja Ryan havaitsivat, että ne, joille luvattiin palkinto tehtävän ratkaisemisesta, suoriutuivat siitä 40 % hitaammin kuin ilman palkintoa tehtävää tekevät. He selittävät tutkimuksen tuloksia sillä, että he, joille oli luvattu rahapalkinto, olivat ulkoisesti motivoituneita, ja kiireessä tekivät väärään lopputulokseen johtavia valintoja. Puolestaan nämä ensimmäisessä ryhmässä olleet, jotka omasta tahdostaan alkoivat ratkaisemaan tehtävää, olivat sisäisesti motivoituneita, jolloin he olivat kiinnostuneita tehtävästä, ja se johti parempiin tuloksiin tehtävän ratkaisemisessa. (Deci & Ryan 1985: 323–324.; Ryan & Deci 2017: 126.)

Ulkoinen motivaatio voi myös sisäistyä. Esimerkkinä tästä toimii yhteiskuntaan sosiaalistuminen. Se asettaa yksilölle monenlaisia tavoitteita, joita hän ei tavoittelisi luonnostaan. Yksilön odotetaan esimerkiksi perustavan perheen, kouluttautuvan ja hankkivan ammatin. Monet myös toimivat näin. Mikä motivoi ihmistä sisäistämään tavoitteita, jotka ovat alkujaan ulkoapäin tulevia haasteita? (Vasalampi 2017: 64.) Ryan ja Deci (2000: 71–74) ovat kuvailleet ulkoista ja sisäistä motivaatiota janana, jonka toisessa päässä ovat sisäiset, ja toisessa päässä ulkoa säädellyt motiivit. Jaana Vasalampi (2017: 66) (Kuva 2) on muotoillut suomenkielisen ja hieman yksinkertaistetun mallin tästä Ryanin ja Decin tulkinnasta.

Ulkoinen motivaatio on tässä mallissa jaettu neljään osaan, joita ovat täysin ulkoinen säätely, sisäänkääntynyt ulkoinen säätely, kiinnittynyt säätely, sekä integroitu säätely. Motiiveissa, jotka ovat täysin ulkoisesti säädeltyjä, yksilö saattaa esimerkiksi motivoitua tekemään asioita vain muiden asettamien vaatimusten vuoksi. Hän esimerkiksi tavoittelee palkkiota, tai välttelee rangaistusta. Tämän motivaatiotyyppin on havaittu toimivan sisäistä motivaatiota heikentävänä ja juuri vastakohtana sisäiselle motivaatiolle. Sisään kääntynyt ulkoinen säätely puolestaan kuvaa sitä, että yksilö voi kiinnostua tekemään jotakin, tai toimimaan tietyllä tavalla, jotta välttäisi häpeän tai syyllisyyden tunteita. Tässä tyypissä motivaation säätely on ulkoista, vaikka sillä onkin vaikutusta esimerkiksi yksilön tunteisiin. Nämä kaksi ulkoisen säätelyn muotoa on jaoteltu kontrolloiduksi motivaatioksi, sillä nämä ulkoisen motivaation muodot ovat pääosin säädelty ulkoa. Kun yksilö kiinnittyy sääntöihin ja tavoitteisiin, jotka ympäristö asettaa, on kyse kiinnittyneestä säätelystä. Tässä tyypissä yksilön toimintaa voi ohjata esimerkiksi arvostuksen saaminen, mutta hän näkee nämä ympäristön asettamat tavoitteet tärkeinä, mutta myös osittain jopa omina arvoinaan ja tavoitteinaan. Kaikkein lähimpänä täysin sisäistä säätelyä on integroitu säätely, jossa toiminta tai tavoite on sulautunut osaksi yksilön omia tavoitteita, ja toiminta voi olla merkityksellistä ja henkilökohtaisesti tärkeää. Integroidun säätelyn nähdään olevan hyödyllistä tavoitteiden saavuttamisessa, sillä sen nähdään auttavan yksilöä työskentelemään jonkin asian eteen, vaikka se ei tuottaisikaan mielihyvää. (Vasalampi 2017: 64–66; Ryan & Deci 2000: 71–74.)

Opinnäytetyön keskittyessä koulumaailmaan, ja tarkemmin Joustavaan perusopetukseen, on sisäinen ja ulkoinen motivaatio keskeisessä roolissa. Opiskeleeko oppilas sen vuoksi, että jokin aine olisi kiinnostavaa, vai sen vuoksi, että hän tarvitsee hyviä arvosanoja saavuttaakseen haluamansa jatko-opiskelupaikan?

Kuva 2. Kati Vasalammen (2017: 66) malli ulkoisen motivaation sisäistymisestä. Mukailen Ryan ja Deci (2000).

3.2 Koulumotivaatio

Minna Rasila ja Maria Pitkonen (2010:12) tuovat esille sen, että työelämässä ihmisten olisi hyvä tunnistaa, mikä juuri itseä motivoi, sillä motivoivien asioiden kokonaisuus on meillä jokaisella täysin erilainen. Tämä pätee myös koulumaailmassa. Jokaisella oppilaalla on eri asioita, jotka heitä motivoi suorittamaan jonkin kokeen tai tehtävän. Motivaatio on aina henkilökohtainen, ja jokaisen oppilaan pitää miettiä sitä, mikä sopii juuri itselle parhaiten (Vorderman 2017:24). On kuitenkin lähes itsestään selvää, että oppilaan aiemmat kokemukset koulunkäynnistä, sekä käsitys siitä, millainen oppija itse on, voi joko vahvistaa tai heikentää koulumotivaatiota (Puustjärvi & Luoma 2019:114).

Koulumotivaation kannalta on tärkeää, että oppilas on kiinnostunut sisällöstä, jota opiskellaan, mikä taas edellyttää sitä, että oppilas pitää opiskeltavaa asiaa kiinnostavana ja tärkeänä. Tämän vuoksi oppilaille on tärkeää perustella, miksi jokin asia tulee opiskella, ja mihin sitä tarvitaan. Siksi arkipäiväisiin asioihin liittyvät tehtävät ylläpitävät oppilaiden motivaatiota, sillä käytännöstä ja arkielämästä nousevat ongelmat ja kysymykset tuovat esille opetettavan asian merkityksellisyyttä. (Pruuki 2008: 21.)

Oppilaiden motivaatio on myös aina kytköksissä sosiaaliseen ympäristöön, opettajaan ja muihin oppilaisiin. Opettaja voi esimerkiksi pyrkiä luomaan sosiaalisesti turvallisen oppimistilanteen, ja siten edistää oppimismotivaatiota. Joskus voi jopa käydä niin, että oppilas ei ole kiinnostunut opiskeltavasta asiasta, vaan haluaa kuulua samaan ryh-

mään luokkatovereidensa kanssa, sillä siinä on mukavaa. Opettajalla on myös merkitystä, onko hän innostava ja kannustava, vai välinpitämätön ja tylsä. (Pruuki 2008: 22.) Esimerkiksi paljon poissaolevan oppilaan saapuessa kouluun, ei pidä kyseenalaistaa ensimmäisenä sitä, missä oppilas on ollut, vaan tuoda esille se, että on hienoa, että hän on tullut paikalle. Tämä saattaa motivoida oppilasta saapumaan paikalle useammin, kun taas kysymykset siitä, missä hän on ollut ja miksi, saattavat vaikuttaa siten, ettei oppilas tule seuraavalla kerralla tunnille. (KouluKunnossa-hanke 2022.)

JOPO-luokalla opiskelu saatetaan kokea mieluiseemmaksi ja motivoivammaksi, kuin tavallisella luokalla opiskelu, sillä JOPO-luokilla hyödynnetään toiminnallisia menetelmiä, kuten työharjoitteluja ja opintoretkeä.

4 Motivaatioteoriat

Motivaatio-käsitteeseen liittyy paljon erilaisia motivaatioteorioita. Jari-Erik Nurmi ja Katriina Salmela-Aro (2017: 8–10) esittelevät toimitetussa teoksessaan eri motivaatioteorioita. He esittelevät mm. millaisia näkemyksiä motivaatiosta psykologian klassiset teoriat sisältävät. Historian ensimmäisiä teorioita motivaatioon liittyen ovat olleet Freudin psykoanalyttinen teoria, behaviorismi, oppimisteoria, sekä Maslow'n tarveteoria. Näistä kolme ensimmäistä ovat implisiittisiä, eli niitä ei esitetty suoraan, vaan pääteltiin kunkin teorian yleisistä väittämistä. Kuitenkin jokaisessa näissä neljässä teoriassa motivaatio nähdään ihmisen omina sisäisinä pyrkimyksiä, joita jotkin ulkoiset tekijät rajoittavat.

Freudin teoriassa idin, egon ja superegon nähdään olevan ne, joista motivaatio kumpuaa. Niin behaviorismissa, kuin oppimisteoriassa hyödynnetään periaatetta, jonka mukaan yksilö tekee mieluummin sitä, mistä hänet on joskus aiemmin palkittu, ja välttelee sitä, mistä häntä on rangaistu. Maslow'n tarveteoria on sen sijaan syntynyt behaviorismin vastustamisen myötä, ja on niin ikään yksi humanistisen psykologian alle nivotuista teorioista. Maslow esitteli tarvehierarkian, jonka mukaan ihmisellä on fysiologisten tarpeiden lisäksi itsensä kunnioittamisen, turvallisuuden, yhteenkuuluvuuden, sekä itsensä toteuttamisen tarpeet. (Nurmi & Salmela-Aro 2017: 8–10.)

1950-luvulla syntyi teorioita, joissa motivaatio nähtiin hierarkkisena kompleksina. Tällaisia teorioita esittivät mm. Joseph Nuttin, sekä Aleksei Nikolajevits Leontjev. Nuttinin

teoria oli relationaalinen motivaatioteoria, jossa motivaatio on ulkomaailman ja henkilön tilan suhde, jota kuvataan niitä tyydyttävän kohteen ja sisäisten tarpeiden dynamiikkana. Leontjevin teoriassa sen sijaan motivaatiohierarkia nähdään yksilöllisenä, eli esimerkiksi jos kahdella henkilöllä on jokin sama tavoite, voi heillä olla täysin eri motiivit, jotka ohjaavat toimintaa, sekä täysin eri tavat toteutukseen. Näitä kahta teoriaa yhdistää myös se, että niitä voidaan kutsua kognitiivisiksi teorioiksi. (Nurmi & Salmela-Aro 2017: 10–11.)

Nykyään motivaatiota kuvaavia teorioita on monia, ja tyypillistä on se, että ne kuvaavat eri käsittein samoja asioita. Suosituin motivaatioteoria on tällä hetkellä Ryanin ja Decin itsemääräämisteoria, jonka mukaan ihminen motivoituu siitä, että tietää, että voi itse päättää tekemisistään. Toinen nykypäivänä vaikuttava teoria on Ecclesin ja kollegoiden odotusarvoteoria, jonka mukaan ihmisen odotukset omasta pärjäämisestä, sekä hänen arvostamansa asiat luovat puitteet esimerkiksi oppimiselle. Kolmas näkökulma, jota käytetään erityisesti esimerkiksi työympäristöissä, sekä urheiluvalmennuksessa, tuo esiin, että yksilöt eroavat sen mukaan, motivoiko ja ohjaako heitä tehtäväsuuntautuneisuus vai minäsuuntautuneisuus. Minäsuuntautunut henkilö haluaa osoittaa, että hän on jossakin asiassa parempi kuin muut, kun taas tehtäväsuuntautunut henkilö on kiinnostunut itse tehtävästä. Tätä Nichollsin, Dweckin ja Pintrichin näkökulmaa kutsutaan tavoiteorientaatioteoriaksi. Neljäs kirjassa esitelty teoria, joka vaikuttaa nykypäivänä, on tavoiteteoria, jossa motivaatio liitetään kiinteästi ympäristöön, jossa henkilö toimii. Teoriassa tuodaan esille keskeisesti sitä, että yksilön ympäristö muuttuu luontaisesti henkilön iän myötä. (Nurmi & Salmela-Aro 2017: 12–14.)

Tässä työssä esitellään tarkemmin kahta motivaatioteoriaa, jotka ovat Edward L. Decin ja Richard M. Ryanin muotoilema itsemääräämisteoria, sekä Ecclesin ja kollegoiden odotusarvoteoria.

4.1 Itsemääräämisteoria

Edward L. Decin sekä Richard M. Ryanin kehittämän itsemääräämisteorian lähtökohdana on oletus siitä, että ihminen on luonnostaan itseään ohjaava, motivoituva ja aktiivinen. Tämä merkitsee sitä, että ihmisellä on taipumus asettaa tavoitteita, pyrkiä suoriutumaan haasteista, ja sen myötä liittyy osaksi minäkuvaansa nämä uudet kokemukset. Tämän kerrotaan näkyvän erityisesti pienten lasten toiminnassa. Lisäksi itsemääräämisteorian lähtökohtana on ajatus siitä, että yksilöt eivät eroa vain sen suhteen, kuinka

paljon jokin asia heitä kiinnostaa, vaan myös sen, mikä heitä motivoi tekemään tiettyä asiaa (Vasalampi 2017: 62–64). Itsemääräämisteoria keskittyykin aktiivisen ja kasvuhakuisen ihmisen ja sosiaalisten kontekstien dialektiikkaan, joka joko tukee tai heikentää ihmisen yrityksiä hallita ja integroida kokemuksena yhtenäiseksi itsetunteeksi (Deci & Ryan 2002: 27).

Sosiaalisella ympäristöllä on siten keskeinen vaikutus siihen, miten ihminen motivoituu, sillä itsemääräämisteorian mukaan yksilön psykologinen kasvu ja kehitys tapahtuvat juuri vuorovaikutuksessa sosiaalisen ympäristön kanssa. (Vasalampi 2017: 64.) Käsitys pätevyyden psykologisista perustarpeista, itsenäisyydestä ja läheisyydestä määrittelee ne kontekstuaaliset tekijät, jotka tukevat tai heikentävät motivaatiosuoritusta ja hyvinvointia (Deci & Ryan 2002: 27).

4.1.1 Miniteoriat

Ryanin ja Decin itsemääräämisteoria on jaettu miniteorioihin, jotka jokainen selittävät osaltaan motivaatioon liittyviä ilmiöitä. Itsemääräämisteoria koostuu siis näistä kuudesta miniteoriasta. (Deci & Ryan 2002: 9.) Ensimmäinen miniteoria on *Cognitive Evaluation Theory*, joka keskittyy yksinomaan sisäiseen motivaatioon. Se luotiin kuvaamaan sosiaalisen kontekstin vaikutusta ihmisen sisäiseen motivaatioon, motivaatioon, joka perustuu tyytyväisyyteen, ja joka syntyy ”itsensä vuoksi”. Se käsittelee myös sitä, miten osatekijät kuten palkkiot, vaikuttavat sisäiseen motivaatioon ja kiinnostukseen. Ensimmäinen miniteoria olettaa, että tapahtumilla, kuten palkinnoilla, arvioinneilla tai palautteella, on erityinen merkitys tai toiminnallinen tärkeys, joka ennustaa näiden tapahtumien vaikutuksen sisäiseen motivaatioon. (Ryan & Deci 2017: 123.)

Toinen miniteoria on *Organismic Integration Theory*, joka käsittelee arvojen ja määräysten sisäistämistä ja integrointia. Tämä miniteoria on kehitelty selittämään ulkoisen motivaation kehitystä ja dynamiikkaa, sekä ulkoisen motivaation eri muotoja ja niiden syitä ja seurauksia. Keskeisiä käsitteitä toiselle miniteorialle ovat sisäistäminen sekä integraatio, jotka voivat johtaa neljään päätyyppiseen motivoivaan säätelyyn. Nämä neljä tyyppiä ovat ulkoinen, sisäistetty, tunnistettu ja integroitu. Nämä neljä tyyppiä vaihtelevat itsenäisyyden asteiltaan, sekä niiden erityisissä edellytyksissä ja vaikutuksissa kokemuksiin ja käyttäytymiseen. (Ryan & Deci 2017: 179.)

Kolmas miniteoria, *Causality Orientations Theory*, mahdollistaa kokemuksen ja käyttäytymisen ennustamisen henkilön pysyvien suuntausten perusteella. Se muotoiltiin kuvaamaan yksilöllisiä eroja ihmisten taipumuksissa orientoitua sosiaaliseen ympäristöön tavoilla, jotka ovat motivoivia, hallitsevat heidän käyttäytymistään tai tukevat autonomiaa. Kolmas teoria keskittyykin motivaatiotyyleissä piileviin yksilöllisiin eroihin. Itsemääräämisteoriassa tutkitut ensisijaiset yksilölliset erot ovat ihmisten autonomiset, kontrolloidut ja persoonattomat kausaaliorientaatiot. (Ryan & Deci 2017: 216.)

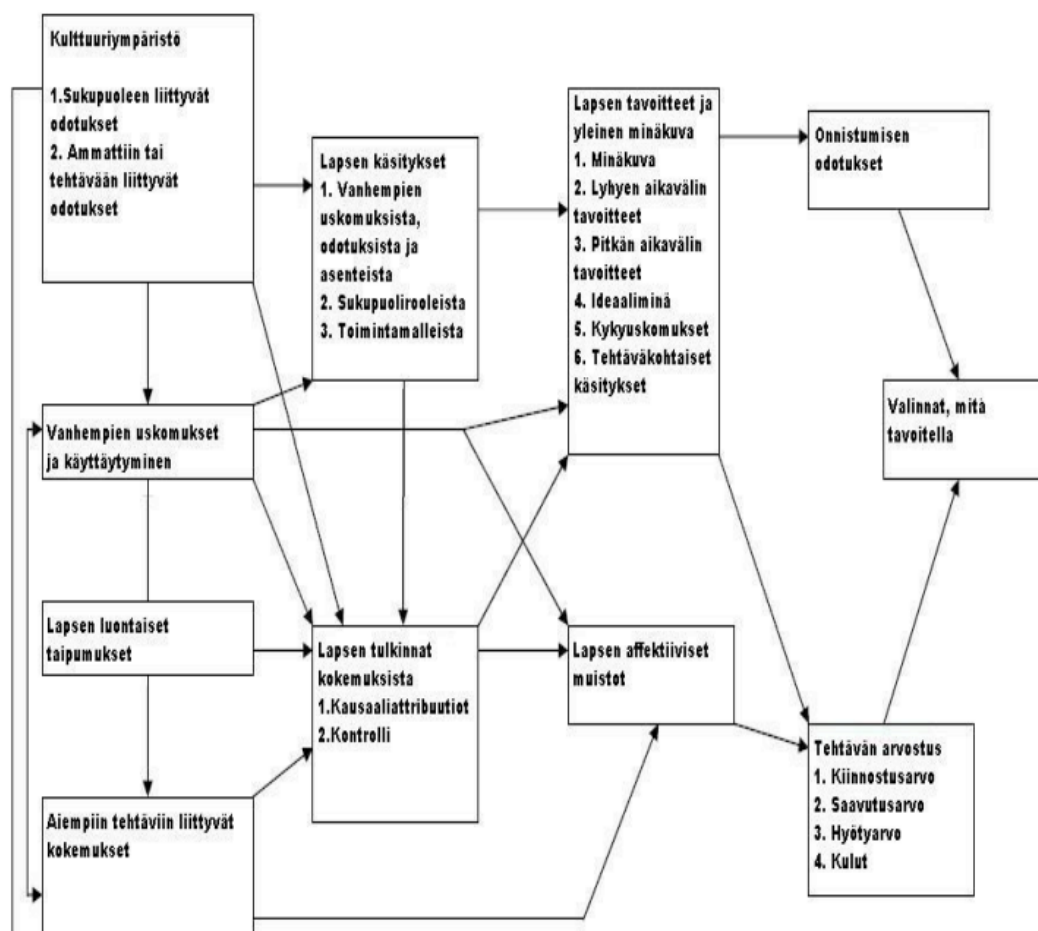
Neljäs miniteoria, *Basic Psychological Needs Theory*, joka muotoiltiin selittämään motivaation ja tavoitteiden suhdetta terveyteen ja hyvinvointiin. Tätä toteutettiin kuvaamalla arvovakenteiden ja säätelytyyliin yhteyksiä psyykkiseen terveyteen ajan, sukupuolen, tilanteiden ja kulttuurin välillä. (Deci & Ryan 2002: 9–10.) Neljäs miniteoria käsittelee siis psykologisten perustarpeiden tyydyttämisen ja turhautumisen suhdetta hyvinvointiin ja huonoon oloon (Ryan & Deci 2017: 239.)

Viides miniteoria, *Goal Contents Theory*, muodostuu sisäisten ja ulkoisten tavoitteiden eroista, sekä niiden vaikutuksista motivaatioon ja hyvinvointiin. Tämän miniteorian mukaan ulkoiset tavoitteet, kuten esimerkiksi taloudellinen menestys, ulkonäkö ja maine ovat nimenomaan vastakohtana sisäisille tavoitteille, kuten läheisille ihmissuhteille tai henkilökohtaiselle kasvulle (Ryan 2009). Tämä miniteoria esittää, että suhteellisen vahva keskittyminen ulkoisiin tavoitteisiin liittyy huonompaan hyvinvointiin, kun taas sisäisten tavoitteiden etusijalle asettaminen liittyy parempaan hyvinvointiin. Tämän kerrotaan johtuvan suurelta osin siitä, että ulkoiset tavoitteet ovat enemmän kontrolloituja kuin autonomia, ja että ne eivät tyydytä psykologisia perustarpeita. (Ryan & Deci 2017: 272).

Relationships Motivation Theory on kuudes miniteorioista. Ryanin ja Decin mukaan ihmisellä on kolme psykologista perustarvetta, jotka ovat omaehtoisuus, kyvykkyys ja yhteisöllisyys (Ryan & Deci 2017: 3). Kuudes miniteoria liittyykin yhteisöllisyyden perustarpeeseen, eli suhteisiin, jotka liittyvät henkilökohtaisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Kuudes miniteoria käsittelee näitä suhteita, ja esittää, että osa tällaisista vuorovaikutuksista ei ole vain toivottavaa useimmille ihmisille, vaan se on itse asiassa välttämätöntä heidän sopeutumisensa ja hyvinvointinsa kannalta. Välttämätöntä se on siksi, koska suhteet tarjoavat tyydytyksen yhteisöllisyyden perustarpeeseen. (Ryan & Deci 2017: 293–294.)

4.2 Odotusarvoteoria

Jacquelynne Eccles ja kollegat ovat kehitelleet vuonna 1983 modernin motivaatioteorian, odotusarvoteorian (*Expectancy – Value Theory*). Tämä Ecclesin moderni odotusarvoteoria perustuu John Atkinsonin 1950- ja 1960-luvuilla tekemiin tutkimuksiin, joiden myötä on muotoutunut ensimmäinen odotusarvoteoria. Eccles ja kollegat kehittivät odotusarvoteorian mallia edelleen tutkiakseen tekijöitä, jotka vaikuttavat yksilön valintojen taustalla, esimerkiksi usko tavoitteen saavutettavuuteen. (Wigfield 1994: 49–50.) Eccles on kehittänyt teoriaa myöhemmin yhdessä Allan Wigfieldin kanssa (Eccles & Wigfield 2000: 68–69). Odotusarvoteoria keskittyy ensisijaisesti opiskelu- ja koulukontekstiin, ja se tarkasteleekin, millaiset sosiokulttuuriset ja psykologiset tekijät vaikuttavat yksilöiden koulunkäyntiin, opintoihin liittyviin valintoihin, sekä suoriutumiseen koulussa (Viljaranta 2017: 79–80). Helena Tuomela (2011: 57) on muotoillut suomennoksen Ecclesin ja Wigfieldin odotusarvoteorian mallista (Kuva 3).

Kuva 3. Helena Tuomelan (2011: 57) suomennos Wigfieldin ja Ecclesin (2000) odotusarvoteorian mallista.

Modernin odotusarvoteorian ydinkäsitteitä ovat arvostukset sekä odotukset. Eccles ja Wigfield (2000: 72) esittelevät arvostuksiin liittyvät neljä osa-aluetta, jotka ovat tärkeysarvo, hyötyarvo, kiinnostusarvo sekä kustannukset. Tärkeysarvo (*attainment value or importance*) osoittaa, miten tärkeänä tehtävään sitoutumista ja siinä onnistumista yksilö pitää. Viljaranta (2017: 82) kuvaa tärkeysarvoon viitaten, että esimerkiksi henkilö, joka pitää itseään urheilullisena, voi kokea urheiluun ja liikuntaan liittyvät tavoitteet, sekä onnistumisen niissä todella tärkeinä. Hyötyarvolla (*utility value*) tarkoitetaan sitä, missä määrin yksilö ajattelee jonkin tehtävän tekemisen hyödyttävän häntä muiden arvojen edistymisessä ja päämäärien saavuttamisessa. Ecclesin ja Wigfieldin (2000: 72) esimerkki hyötyarvosta koskee matematiikan opiskelua. Yksilön mielestä esimerkiksi matematiikan tehtävät eivät ole kiinnostavia, mutta niiden ymmärtämisestä on hyötyä jatko-opintojen kannalta. Kiinnostusarvo (*intrinsic value*) puolestaan selittää tehtävän palkitsevuutta yksilölle. Kuinka paljon yksilö pitää tehtävästä ja kuinka paljon se häntä kiinnostaa. Kun kiinnostusarvo on suuri, on tehtävän tekemisellä tärkeitä psykologisia seurauksia, joista useimmat ovat varsin myönteisiä. Kustannukset (*cost*) viittaavat siihen, miten paljon jonkin tehtävän tekeminen vie aikaa ja rajoittaa muiden tehtävien tekemistä. Ne ovat siis arvioita siitä, kuinka paljon vaivaa tietyn tehtävän tekeminen vaatii ja mitä ovat emotionaaliset kustannukset. Jokaisella oppilaalla on tietenkin omat syynsä, miksi ovat motivoituneita tehtävään. Toisella voi olla kiinnostusarvo suuri, kun taas toinen opiskelee vain sen vuoksi, että pääsee jatko-opintoihin (hyötyarvo).

Odotukset puolestaan jaetaan kahteen ulottuvuuteen, joista ensimmäinen viittaa yksilön omiin näkemyksiin osaamisestaan ja kyvyistään esimerkiksi tietyssä oppiaineessa. Toinen ulottuvuus käsittelee onnistumisen ja epäonnistumisen ennakointia tietyllä tehtäväalueella (Viljaranta 2017: 80–81.) Odotusten ja arvojen muodostumisessa tärkeimpinä tekijöinä pidetään yksilön omia aiempia kokemuksia toimimisesta erilaisissa ympäristöissä sekä palautetta, jota toiminnasta on saatu. Toistuvan palautteen saaminen saa yksilön omaan suoriutumiseensa ja osaamiseensa liittyvät käsitykset ja odotukset muotoutumaan ajan myötä vastaamaan yksilön todellisia taitoja. Ajan myötä nämä odotukset omasta osaamisesta kehittyvät yleensä melko realistisiksi ja vastaavat todellista taitotasoa. (Viljaranta 2017: 88–89.)

5 Koulupudokkuus ja syrjäytyminen

Joustava perusopetus on kehitelty koulupudokkaiden aktivointiin, minkä vuoksi koulupudokkuus sekä syrjäytyminen ovat keskeisiä käsitteitä puhuttaessa JOPO-toiminnasta. Tilastoissa, jotka kuvaavat koulutuksen keskeyttämistä, koulupudokkailla tarkoitetaan oppilaita, jotka ovat keskeyttäneet koulunkäynnin ennen oppivelvollisuuden suorittamista, tai eivät suorita oppivelvollisuutensa aikana koko peruskoulun oppimäärää (Koulupudokas. Tilastokeskus). Koulunsa keskeyttäneellä tarkoitetaan sen sijaan vuoden aikana tapahtunutta perusasteen jälkeisin tutkintotavoitteisen koulutuksen keskeyttämistä (Koulutuksen keskeyttäminen. Tilastokeskus). Myös Numminen ja Ouakrim-Soivio (2009: 12–13) määrittelevät koulupudokkaan karkeasti nuoreksi, joka jää ilman perusopetuksen päättötodistusta, ja laajemmassa näkökulmassa nuoreksi, joka ei aloita toisen asteen koulutusta, tai sen aloitettuaan keskeyttää sen ja jää ilman ammatillista tutkintoa.

Tutkintoon johtavan koulutuksen keskeyttäneiden määrä on kasvanut tasaisesti vuosien 2016–2020 aikana. Tilastokeskuksen tietojen mukaan lukuvuonna 2016/2017 tutkintoon johtavan koulutuksen keskeytti 5,1 % opiskelijoista, lukuvuonna 2017/2018 5,4 % opiskelijoista ja vuonna 2018/2019 5,9 %. Kuten voimme huomata, on luku noussut vuosi vuodelta. Myös lukuvuonna 2019/2020 luku kasvoi, jolloin se oli 6,8 %. Tällöin keskeyttämisprosentti ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa oli 13,3 % ja 3,6 % nuorille suunnatussa lukiokoulutuksessa. (Suomen virallinen tilasto 2022.)

Kirsi Aaltonen, Riina Pajunen ja Katja Töyry (2019) pohtivat koulupudokkuutta artikkelissaan Ennen kuin on liian myöhäistä – mikä avuksi koulupudokkuuteen? He tuovat esille, että oppilaat, jotka saavat jatkuvaa tukea yläkoulussa, jäävät vaille riittäviä tukitoimia ammatilliseen koulutukseen siirryttäessä. Tämä voisi olla yhtenä syynä koulupudokkuuden kasvulle. He esittelevät myös vuoden 2017 Nuorisobarometria, jonka mukaan kuitenkin tärkein syy koulutuksen keskeyttämiselle on ollut väärä alavalinta. Tämän myötä voisi pohtia myös sitä, miten ylipäättään pienryhmissä opiskelevat nuoret pärjäävät toisen asteen tutkintoihin siirryttäessä, joissa ei ole välttämättä tarjolla pienryhmiä.

Silja Kosola (2018) tuo esille, miten nuorison terveydenhuolto on jo itsessään isompien ongelmien ehkäisyä, ja kuinka tärkeää onkin tunnistaa varhaiset tunnusmerkit ja puuttua riskikäyttäytymiseen. Hän kuvaa, miten pieneenkin ongelmaan puuttumisella voi olla kauaskantoisia hyötyjä, ja tuo esille esimerkiksi syrjäytymisen ja mielenterveyson-

gelmien ehkäisyyn. Syrjäytyminen on vahvasti yhteydessä mielenterveysongelmiin ja niihin liittyy usein muutenkin heikko terveydentila (Aaltonen & Berg & Ikäheimo 2015: 1). Tämän vuoksi JOPO-luokilla onkin tärkeää huomioida jokaisen oppilaan tarpeet, sillä syrjäytymisen ehkäisyyn kuuluu sisältyä jokaisen perustehtävään, joka työskentelee lasten ja nuorten kanssa (Rönty & Rönty 2012: 75).

Syrjäytymis-käsitteen valossa syrjäytyneiksi luokitellaan sellaiset opiskelun ja työvoiman ulkopuolella olevat nuoret, joilla ei ole muuta koulutusta peruskoulun lisäksi. Syrjäytyminen on laaja ilmiö, jolla tarkoitetaan usein laajaa psyykkisaineellista ongelmakokonaisuutta, erilaisia päihderiippuvuuksia, rikollisuuden muotoja tai henkistä putoamista yhteiskunnan normaalien käytäntöjen ulkopuolelle. (Myrskylä 2012: 1–2.) Monet syrjäytymisen taustatekijät ovat miehillä yleisempiä kuin naisilla (Sukupuolten hyvinvointi- ja terveyserot 2023). Yksilön puutteet hyvinvoinnin eri osa-alueilla samanaikaisesti saatavat olla syynä syrjäytymiselle. Syrjäytyminen voi olla seurausta esimerkiksi mielenterveysongelmista, työttömyydestä, köyhyydestä tai alkoholisoitumisesta. Myös joutuminen yhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelle voi altistaa syrjäytymiselle. (Syrjäytyminen on moniulotteista. Sosiaali- ja terveysministeriö.)

Syrjäytymiseen liittyy vahvasti käsite NEET, joka on lyhenne ”Not in Employment, Education or Training” – määritelmästä. Se tarkoittaa yksinkertaisimmillaan nuorta, joka ei ole töissä, koulutuksessa, tai kurssikoulutuksessa. Toisin kuin syrjäytymiskäsite, NEET ei sisällä leimaavaa ulottuvuutta. (Vauhkonen & Hoikkala 2020: 29.)

Puustjärvi ja Luoma (2019) tuovat esiin sen, että negatiiviset kokemukset koulusta, sekä toistuvat epäonnistumiset altistavat koulupudokkuudelle ja syrjäytymiskehitykselle, sekä heikentävät minäkuva. JOPO-luokalla pyritäänkin saamaan oppilaille onnistumisen kokemuksia esimerkiksi pilkkomalla koealueita pienemmiksi, jolloin opiskeltavaa asiaa kokeeseen on vähemmän, ja motivaatio opiskella asia on suurempi (Leppistö 2022).

Omien havaintojeni mukaan yläkoulussa on todella paljon nuoria, joilla on huolestuttavan paljon poissaoloja. Havaintoni perustuvat Karkkilan yhteiskouluun. Nuorien lisääntynyt ahdistus ja muut mielenterveysongelmat näkyvät suuresti koulun arjessa. Nuorilla on paljon poissaoloja, mikä johtaa siihen, että opiskeltavia asioita jää paljon välistä. Oppilas ei osaa asioita niin hyvin kokeissa, mikä laskee numeroita. Kun oppilas tulee kouluun, ja on niin sanotusti aivan pihalla käsiteltävistä asioista, voi koulu alkaa ahdistaa vain sitä enemmän, ja kynnys tulla kouluun nousee. Tällöin myös vaara jäädä ilman perusopetuksen päättötodistusta kasvaa, ja sitä kautta jatko-opintoihin suuntautuminen

tulee epätodennäköisemmäksi. Kuitenkin, jos oppilaalla on vaara jäädä ilman todistusta, aloitetaan toimet, joilla oppilas pystyisi vielä saamaan aineet suoritetuiksi. Oppivelvollisuuden laajentumisella on haettu ratkaisua ongelmaan, joka liittyy jatko-opintoihin suuntautumiseen.

6 Joustava perusopetus

6.1 JOPO-toiminta

Joustavan perusopetuksen eli JOPO-toiminnan juuret ovat opetusministeriön vuonna 2006 käynnistämässä koulupudokkaiden aktivointi – hankkeessa. Valtioneuvosto myönsi vuonna 2006 määrärahaa koulupudokkaiden aktivointiin, ja syrjäytymisen ehkäisyyn, jossa tarkoituksena oli kehittää uudenlaisia toimintatapoja ja menetelmiä koulupudokkuuden vähentämiseksi. Hanketta alettiin myöhemmin kutsua nimellä Joustava perusopetus, eli JOPO, sillä sen ajateltiin kuvaavan toimintamuotoa paremmin. Koulupudokkaiden aktivoinnin eli JOPO-toiminnan tarkoituksena on ollut – ja on edelleen – tukea nuoria peruskoulun päätökseen saattamisessa, sekä varmistaa jokaiselle oppilaalle jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Lisäksi JOPO-toiminnalla pyritään ehkäisemään syrjäytymistä, sekä vahvistamaan nuorten elämänhallintaa ja opiskelumotivaatiota (Joustava perusopetus. Opetushallitus). JOPO-luokat ovatkin suunnattu oppilaille, joilla koulumotivaatio on laskenut, tai he ovat vaarassa syrjäytyä jatkokoulutuksesta ja työelämästä. Hankkeen alkuvaiheilla toiminta käynnistyi 25 paikkakunnalla. (Numminen & Ouakrim-Soivio 2007: 17–18.)

Oppimisen ja koulunkäynnin kolmiportaisen tuen tasot ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Joustava perusopetus on tehostettua tukea, sillä ryhmä on pieni, ja paikalla on lähes koko ajan kaksi aikuista - opettaja, sekä sosiaalialan ammattilainen. (Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Opetushallitus.)

Perusopetuslain mukaan kunnat voivat järjestää itse päättämässään laajuudessa Joustavan perusopetuksen toimintaa vuosiluokilla 7–9 (Perusopetuslaki 1707/2009 §5). Opetus järjestetään oppilaitoksissa, työpaikoilla, sekä muissa oppimisympäristöissä pienryhmämuotoisesti (Valtioneuvoston asetus perusopetusasetuksen muuttamisesta 1768/2009 §9a). Opetusta voidaan kuitenkin järjestää osittain myös muiden opetusryhmien yhteydessä (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

JOPO-toiminnassa pyritään hyödyntämään yleisopetusta enemmän toiminnallisia menetelmiä, kuten opiskelua työpaikoilla, kuitenkin noudattaen perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Tarkoituksena on esimerkiksi pyrkiä ottamaan käyttöön sellaisia toimintamuotoja, joiden avulla koulut pystyisivät paremmin kohtaamaan niin sanotut haastavat nuoret. Työpaikkaharjoitteluiden avulla nuoret oppivat tärkeitä työelämätaitoja, sekä pääsevät näkemään millaista työ eri aloilla on. Tämä auttaa heitä jatko-opiskelupaikan valinnassa. (Numminen & Ouakrim-Soivio 2007: 19–21.) Toiminnallisten menetelmien avulla pyritään motivoimaan oppilaita koulunkäyntiin. Koulumotivaation kehittyminen on myös kytköksissä koulun ja vanhempien tiiviiseen yhteistyöhön, joka JOPO-luokassa on todella tärkeää. (Janhonen & Sarja 2011: 17.) JOPO-luokalla on myös hyvät mahdollisuudet nostaa arvosanoja, mikä on keskeisessä asemassa jatko-opintoihin pääsemisessä. JOPO-luokalle saatetaankin usein hakea arvosanojen nostamisen vuoksi, vaikka suoranaista vaaraa jäädä ilman päättötodistusta ei olisikaan. (Lepistö 2022.) JOPO-luokassa työskentelee opettajan lisäksi opetuksen järjestäjän nimeämä ammattilainen, joka on perehtynyt tuki- ja neuvontatyöhön, sekä nuorten sosiaalisen kasvun tukemiseen ja perheiden kanssa tehtävään työhön (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

Vaikka JOPO-toiminnalla ensisijaisesti pyritään vaikuttamaan nuorten koulumotivaatioon ja tulevaisuuden suunnitelmien selkiytymiseen, on sillä myös vaikutusta opettajiin, kouluihin ja kuntiin. Opettajien kannalta tarkasteltuna JOPO-toiminnan tavoitteena on kehittää opettajien taitoja liittyen moniammatilliseen yhteistyöhön, sekä antaa valmiuksia työmuotoihin, jotka tähtäävät varhaiseen puuttumiseen. Koulujen kannalta tarkoituksena on edistää koulun ja työelämän yhteistyötä, sekä kehittää opiskelumuotoja, jotka perustuvat käytännöllisten, toiminnallisten sekä työpainotteisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen. Kuntien osalta tavoitteena on edistää eri hallinnonalojen kuten sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen ja koulutoimen yhteistyötä. (Numminen & Ouakrim-Soivio 2009: 3.)

Joustavan perusopetuksen luokassa noudatetaan yleisopetuksen opetussuunnitelman perusteita, mutta opetusjärjestelyt ja työskentelymuodot poikkeavat perinteisestä juuri esimerkiksi työpaikkaopiskelun vuoksi. JOPO-luokalla opiskelusta ei myöskään jää merkintää päättötodistukseen. (Numminen & Ouakrim-Soivio 2009: 3–4.)

6.2 JOPO-toiminta Karkkilan yhteiskoulussa

JOPO-toiminta on rantautunut Karkkilaan vuonna 2007 hankkeen myötä, ja vakiinnutettu vuonna 2010 (Karkkilan kaupunki. Joustava perusopetus (JOPO). Suomi.fi). Karkkilassa JOPO-luokka on suunnattu pääasiassa 9. luokkalaisille, mutta myös 8. luokkalaisia on ollut JOPO-luokalla, sillä se on heidän kohdallaan katsottu olevan paras vaihtoehto heidän oppimisensa ja kasvun kannalta. Karkkilassa JOPO-luokkaan valitaan haastattelujen ja hakemusten perusteella maksimissaan 10 oppilasta. Joko huoltaja, tai oppilaan kanssa työskentelevät opettajat ja muu koulun henkilökunta voivat esittää ryhmään hakemista tietyn oppilaan kohdalla. Oppilaiden lisäksi myös huoltajat haastatellaan, sillä huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää JOPO-toiminnassa. (Lepistö 2022.)

Karkkilan perusopetuksen opetussuunnitelmaan on kirjattu neljä tärkeintä oppilasvalinnan kriteeriä JOPO-luokalle haettaessa:

1. Oppilas on vaarassa jäädä vaille perusopetuksen päättötodistusta tai hänellä on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan (muun muassa heikko koulumotivaatio, alisuoriutuminen tai runsaat poissaolot).
 2. Oppilas hyötyy työpainotteisuudesta ja toiminnallisista työtavoista sekä pienryhmäopetuksesta.
 3. Oppilas on riittävän aktiivinen ja pystyy ainakin jossain määrin joustavan perusopetuksen vaatimaan itsenäiseen työskentelyyn sekä työskentelyyn työpaikoilla.
 4. Oppilas ja hänen huoltajansa sitoutuvat jopo-opetukseen.
- (Karkkilan perusopetuksen opetussuunnitelma 2015.)

Karkkilassa JOPO-luokkaa on opettanut ensimmäistä lukuvuotta lukuun ottamatta sama opettaja, joten hänellä on vankka kokemus JOPO-toiminnasta ja erilaisten nuorten kohtaamisesta. Opettajan lisäksi luokassa työskentelee sosiaaliohjaaja. Karkkilassa JOPO-luokassa on toiminut vuodesta 2007 kuusi eri sosiaaliohjaajaa. Aiemmin sosiaaliohjaaja työskenteli osaksi myös nuorisopalveluissa, mutta tällä hetkellä sosiaaliohjaaja työskentelee vain koululla. (Lepistö 2022.) Hänen vastualueenaan on esimerkiksi oppilaiden työharjoittelut. Ohjaaja auttaa oppilaita tarvittaessa työharjoittelupaikkojen hankinnassa, menee mukaan allekirjoittamaan sopimuksia, sekä käy työjakson lopussa arviointikäynnillä. Lisäksi ohjaaja saattaa tarpeen mukaan kysellä kuulumisia työpaikoilta. JOPO-luokan lisäksi sosiaaliohjaaja työskentelee koululla oppilaiden parissa, joilla esiintyy esimerkiksi ahdistusta koulupäivien aikana, ja he tarvitsevat ns.

henkistä tukea ja tsemppausta konkreettisen tehtävissä auttamisen lisäksi. (Uusitalo 2022.)

JOPO-luokassa oppilaat opiskelevat kaikki aineet pienryhmässä, lukuun ottamatta valinnaisaineita, sekä liikuntaa. Näin he eivät täysin erkaannu muista opetusryhmistä ja näkevät myös muita ikätovereita. JOPO-luokalla ryhmähenki on usein todella tiivis, sillä pienessä porukassa vietetään paljon aikaa. Pienryhmässä voi kuitenkin myös ilmetä haasteita, jos oppilaiden kesken tulee riitoja, tai muita asioita, jotka vaikuttavat heidän keskinäisiin väleihinsä. (Lepistö 2022.)

Karkkilan yhteiskoulussa JOPO-luokassa hyödynnetään erilaisia joustavia ja toiminnallisia menetelmiä osana opetusta. Karkkilassa JOPO-oppilailla on neljä kertaa vuodessa työharjoittelu, eli TET. Työharjoittelu kestää kerrallaan kolme viikkoa. Työviikkojen aikana ollaan kuitenkin koululla aina maanantait ja perjantait, jotta liian suurta taukoa koulunkäynnistä ei kuitenkaan pääsisi syntymään. Pitkä työharjoittelujakso puolestaan antaa oppilaille hyvän mahdollisuuden päästä tutustumaan itseä kiinnostavaan alaan enemmän, kuin yleisopetuksessa suoritettavan työharjoittelun verran, joka on kerrallaan yksi viikko. Tarkoituksena on, että jokaisella työharjoittelujaksolla oppilas menisi eri työpaikkaan. Kuitenkin viimeisen työharjoittelun kohdalla on joustettu, ja oppilaat ovat halutessaan saaneet mennä johonkin sellaiseen työpaikkaan, jossa ovat olleet jo aiemmin. Koulumotivaation puutteesta kärsiville oppilaille JOPO-luokan tarjoamat työharjoittelut ovat keino tehdä koulunkäynnistä mielekkäämpää. (Lepistö 2022.)

Karkkilassa JOPO-luokassa monessa aineessa opiskellaan siten, että koe on nopeasti uuden opiskeltavan asian jälkeen. Tällöin oppilailla on asiat hyvässä tuoreessa muistissa, ja he osaavat asiat hyvin kokeessa. Tällöin he saavat mahdollisesti parempia numeroita kuin yleisopetuksessa ollessaan, mikä toivottavasti innostaa koulunkäyntiin enemmän. Hyvät koenumerot vaikuttavat myös päättötodistuksen numeroihin, ja sitä kautta jatko-opintopaikan saantiin. (Lepistö 2022.)

Oppilaat eivät saa lähes koskaan läksyjä, vaan läksytkin pyritään tekemään tuntien aikana. Tällä tavoin pyritään tekemään koulunkäynnistä mieltämyisempää. Näin opiskeluvälineet ovat oppilailla aina mukana, sillä kirjat, vihott sekä muut opiskeluvälineet säilytetään luokassa, kukin omassa lokerossaan. Se, että opiskeluvälineet ovat aina mukana, on keskeinen osa koulunkäyntiä ja oppimista. (Lepistö 2022.)

Oppiaineita pyritään myös yhdistelemään, mikä tekee opiskelusta tarpeen mukaan tehokkaampaa. Yleisopetuksessa saatetaan sivuta samoja asioita esimerkiksi fysiikassa

ja maantiedossa, joten JOPO-luokassa voidaan yhdistää nämä aineet samojen asioiden tiimoilta. Oppiaineiden paikkojen vaihtaminen ja lisääminen lukujärjestyksessä on myös keskeisessä osassa Karkkilan JOPO-luokassa. Siten jotakin vaikeaa ainetta ja asiaa voidaan käsitellä useammin, kuin jotakin helppoa ainetta. Yleisopetuksessa saatetaan myös välillä käydä niin, että koulun juhlat tai muut tapahtumat osuvat useasti saman oppitunnin kohdalle, ja tuntien korvaaminen on yleisopetuksessa hankalaa. JOPO-luokassa kun kaikki aineet valinnaisaineita ja liikuntaa lukuun ottamatta ovat saman opettajan opettamia ja samassa luokassa, pystyy lukujärjestystä tarpeen mukaan hieman soveltamaan. (Lepistö 2022.)

JOPO-luokassa Karkkilassa on myös keskeistä se, että opetustyyliä vaihdellaan usein. Opettajan tarkoituksena on vaihdella joka tunti opetustyyliä, jotta jokaisella oppilaalla olisi ainakin kerran päivässä itselleen, omaan oppimistyyliin sopiva opetustapa. (Lepistö 2022.)

7 Oppivelvollisuuden laajentuminen

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021. Kuitenkin jo 1.1.2021 astui voimaan hakeutumisvelvoitetta koskevat säädökset. Uudistuksen myötä jokaisella perusopetuksen päättävällä nuorella on velvollisuus hakeutua lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai nivelvaiheen koulutukseen. (Perustietoa oppivelvollisuuden laajentamisesta.) Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä toisen asteen koulutuksesta tuli maksutonta niille nuorille, jotka oppivelvollisuuslain piiriin kuuluvat. Velvoite hakeutua, sekä jatkaa toisen asteen koulutukseen tai nivelvaiheen koulutukseen alkoi vaikuttamaan niihin nuoriin, jotka olivat yhdeksännellä luokalla keväällä 2021. Tämän jälkeen uudistus koskee kaikkia, jotka siirtyvät perusopetuksesta toiselle asteelle. Nivelvaiheen koulutuksella tarkoitetaan perusopetuksen lisäopetusta eli kymppiluokkaa, lukioon valmentavaa koulutusta (LUVA), sekä ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta (VALMA). Lisäksi käyttöön otettiin uusi tutkintoon valmistava koulutus (TUVA). (Perustietoa oppivelvollisuuden laajentamisesta.)

Oppivelvollisuuden jatkumisen tavoitteena on vahvistaa alle 18-vuotiaiden saamaa ohjausta ja tukea koulutukseen hakeutumisvaiheessa. Lisäksi tavoitteena on nostaa osaamis- ja koulutustasoa, sekä tietenkin varmistaa jokaiselle toisen asteen koulutus-

paikka, ja sen suorittaminen. Toisen asteen koulutuksen suorittamisen nähdään edistävän nuorten työllistymistä, mutta sillä tavoitellaan myös parempaa yhteiskuntaan osallistumista, sekä työllisyysasteen nostamista. Jatkokoulutuksen järjestämisen nähdään myös ehkäisevän syrjäytymistä. (Hallituksen esitys eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laiksi 2020.) Kun oppivelvollisuuden laajentamisella tavoitellaan jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle toisen asteen tutkintoa, tavoitellaan sillä myös samalla koulupudokkuuden vähentymistä.

JOPO-luokkien työharjoittelujaksoilla pyritään siihen, että oppilaat pääsisivät kokeilemaan ja näkemään useampaa eri alaa, kuin yleisopetuksen TET-jaksoilla. Tällöin itselle mielenkiintoisen alan löytäminen on todennäköisempää, tai ainakin oppilaan on helpompi poissulkea eri aloja omista tulevaisuuden näkemyksistään. Kun mahdollisesti löytää itselleen mielenkiintoisen alan, jaksaa sitä opiskella seuraavat kolme vuotta, ja tutkinnon keskeyttämisen riski todennäköisesti pienenee. (Lepistö 2022.)

8 Kyselyn toteutus

8.1 Opinnäytetyön tutkimuskysymys

Tutkimuskysymyksenä opinnäytetyössä on ollut se, mitkä asiat motivoivat JOPO-opiskelussa ja mitkä menetelmät ja toimintatavat JOPO-toiminnassa ovat olleet mielekkäitä. Tämä opinnäytetyö pyrkii selvittämään, mitkä ovat niitä seikkoja, jotka Karkkilassa JOPO-luokalla opiskelleet ovat pitäneet koulumotivaationsa lisäämisen kannalta tärkeinä ja ylipäätään JOPO-toiminnassa mielekkäinä. Kyselyn tulosten pohjalta on tarkoituksena pystyä kehittämään JOPO-toimintaa Karkkilassa, ja säilyttää opetuksessa/toiminnassa niitä menetelmiä, joita oppilaat ovat pitäneet tärkeinä ja mielekkäinä. Koska työn tekijä työskentelee tällä hetkellä Karkkilan JOPO-luokassa, on opinnäytetyön tekemisen pohjalta todella hyvät mahdollisuudet päästä toteuttamaan kehitystyötä jatkossa.

Karkkilan ollessa melko pieni paikkakunta, ja huomioon ottaen sen, että työn tekijä on käynyt peruskoulun Karkkilassa ja työskentelee JOPO-luokassa, ei kyselyyn osallistuvien rekrytoimien ollut kovinkaan hankalaa. Kyselyyn osallistuvien määrää rajattiin siten, että jokaiselta aiemmalta luokalta pyrittiin saamaan 3–5 vastaajaa. Rajauksessa jätettiin pois ne aiemmat luokat, joilla opiskelleet oppilaat ovat tällä hetkellä vielä alle

18-vuotiaita, sillä heidän vanhempien informoimisensa kyselyyn osallistumisesta olisi ollut melko hankalaa. Tällä hetkellä JOPO-luokalla opiskelevien vanhemmille lähetettiin viesti tiedoksi kyselystä Wilma-viestillä. Viestissä vanhemmille kerrottiin, että lisätietoja kyselystä ja opinnäytetyöstä saa vastaamalla viestiin. Vastausviestejä ei tullut.

8.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmä tässä opinnäytetyössä on laadullinen, ja tarkemmin laadullinen kyselytutkimus. Laadullisessa (kvalitatiivisessa) tutkimuksessa lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen, joka sisältää ajatuksen siitä, että todellisuus on moninaista (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2015: 161). Tutkimuskohteena ja tutkimuksen lähtökohtana on siis ihminen, ja kun käsittelemme ihmisten kertomuksia ja tarinoita, emme voi saada tilastollisesti yleistettävää tietoa kuten määrällisessä (kvantitatiivisessa) tutkimuksessa. Siitä huolimatta sekä määrällisessä että laadullisessa tutkimuksessa tavoite on kuitenkin sama. Pyrimme selvittämään totuutta tutkimuskohteena olevasta ilmiöstä. (Kylmä & Juvakka 2007: 16–17). Laadullinen ja määrällinen tutkimus asetetaan usein vastakkain, ja toisensa poissulkeviksi. Nämä kuitenkin voidaan nähdä myös toisiaan täydentävinä suuntauksina, sillä ne ovat lähestymistapoja, joita on vaikeaa erottaa tarkkarajaisesti toisistaan. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2015: 136–137.) Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on ymmärtää osallistujien näkökulma tutkittavasta ilmiöstä ja keskittyä määrän sijasta laatuun (Kylmä & Juvakka 2007: 23).

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää monia eri menetelmiä tiedonkeruuseen, kuten haastattelu, kysely, havainnointi tai esimerkiksi erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Näitä menetelmiä voidaan käyttää yksittäin, rinnan tai eri tavoilla yhdisteltynä riippuen tutkimusongelmasta tai tutkimusresursseista. On hyvä täsmentää, että nämä edellä mainitut menetelmät eivät ole pelkästään laadullisen tutkimuksen menetelmiä, vaan niitä voidaan myös käyttää määrällisen tutkimuksen aineistojen keräämiseen. (Tuomi & Sarajärvi: 2013: 71.) Tämä puoltaa myös osaltaan sitä, miksi laadullista ja määrällistä suuntausta ei pidä asettaa toistensa vastakohdiksi.

Kyselyt mielletään usein määrällisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiksi ja haastattelut enemmän laadullisen tutkimuksen menetelmiksi (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2015: 193–193). Laadulliseen kyselytutkimukseen on päädytty tässä opinnäytetyössä sen vuoksi, että aineiston kerääminen on nopeampaa kuin haastattelemalla jokainen osallistuja erikseen. Kyselyssä voidaan myös esittää monia kysymyksiä, sillä osassa tämän opinnäytetyön kyselyn kysymyksissä oli vastausvaihtoehdot valmiina. Valmiin

lomakepohjan ansioista aineiston käsittely on myös helppoa. Tämän opinnäytetyön kyselyssä osa kysymyksistä on hyvin haastattelun kaltaisia, mutta kyselyn luonteen vuoksi osallistujat saavat vastata niihin netissä esimerkiksi omassa kodissaan, ilman kyselyn laatijan läsnäoloa. Tässä laadullisessa kyselytutkimuksessa sivutaan myös osaksi määrällistä tutkimusta, sillä kyselyllä selvitetään osittain joidenkin ilmiöiden yleisyyttä niiden laadun rinnalla. Sen vuoksi kysely sisältää avoimien kysymysten rinnalla joitakin kyllä/ei kysymyksiä. Kyselytutkimuksella on myös heikko puolensa siinä suhteessa, että tutkija ei voi tietää, miten onnistuneita vastausvaihtoehdot ovat vastaajien näkökulmasta, ja tämän myötä väärinymmärryksiin on vaikea puuttua. Vastaajien suhtautumista kyselyyn on myös vaikea arvioida. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2015: 195.)

8.3 Aineiston keruu

Kyselyyn valikoituja osallistujia lähestyttiin viestillä, jossa kerrottiin opinnäytetyöstä, kyselystä ja sen tarkoituksesta, ja kysyttiin, haluaako vastata ja osallistua kyselyyn. Yhteensä 44 vastasi osallistuvansa. Aineisto kerättiin Metropolian E-lomakkeella. Vastaajille lähetettiin linkki kyselyyn, johon heillä oli kaksi viikkoa aikaa vastata. Kysely sisälsi sekä avoimia kysymyksiä, että kyllä/ei vastauksia, joista osa sisälsi myös täydentävän kysymyksen. Kyselyyn vastasi yhteensä 34 osallistujaa, eli 10 henkilöä, jotka sanoivat osallistuvansa, eivät kuitenkaan vastanneet kyselyyn. Pidän osallistujamäärää silti hyvänä, sillä jokaisesta kyselyssä esitellystä ikähaarukasta oli kuitenkin vastaajia. Kyselyssä esitetyt kysymykset tulevat esille liitteessä (Liite 1).

8.4 Eettisyys ja luotettavuus

Eettinen sitoutuneisuus ohjaa hyvää tutkimusta ja eettisyys kiertyykin muodollisesti tutkimuksen arviointi- ja luotettavuuskriteereihin. Tutkijan tulee pohtia hyvän tutkimuksen käsitettä, sekä sitä, onko tiedon jano hyväksyttävää ja lisäksi sitä, onko se hyväksyttävää kaikissa asioissa. Tutkijan on myös hyvä miettiä, millaisia tutkimustuloksia tavoittelee ja saa tavoitella, sekä millaisia keinoja tutkija voi käyttää. (Tuomi & Sarajärvi 2013: 126–127.)

Ihmisoikeudet ovat yleistäen ne, jotka muodostavat tutkimuksen eettisen perustan ihmisiin kohdistuvissa tutkimuksissa. Tutkijan kuuluu kertoa osallistujille tutkimuksen tarkoitus, menetelmät ja tavoitteet. Lisäksi tarkoituksen mukaista on kertoa tutkimukseen liittyvistä mahdollisista riskeistä, kuten esimerkiksi yhteiskunnallisen aseman vaarantumisesta. Tutkimukseen osallistuvien vapaaehtoisuus on myös tärkeää. Osallistujilla on oikeus kieltäytyä osallistumasta tai esimerkiksi keskeyttää osallistumisensa tutkimuksen missä vaiheessa tahansa. Lisäksi yksilöllä on oikeus myös kieltää jälkikäteen häntä koskevan aineiston käyttö. (Tuomi & Sarajärvi 2013: 131.)

Tutkimuksen eettisyyteen kuuluu myös se, että tutkimustiedot ovat luottamuksellisia, eikä niitä luovuteta eteenpäin. Tässä opinnäytetyössä kyselystä saadut vastaukset on hävitetty välittömästi sen jälkeen, kun niitä ei enää tässä tarkoituksessa ole tarvittu. Yhtenä tärkeänä seikkana on myös osallistujien anonymiteetti. Osallistujille on ennen kyselyyn vastaamista kerrottu, että heitä ei pystytä tunnistamaan antamistaan vastauksista. (Tuomi & Sarajärvi 2013: 131.)

Tutkimuksen eettisyyteen liittyy kiinteästi myös hyvä tieteellinen käytäntö, johon kuuluu esimerkiksi tiedeyhteisön toimintatapojen noudattaminen. Näitä toimintatapoja ovat esimerkiksi rehellisyys, sekä yleinen huolellisuus ja tarkkuus. Lisäksi muiden tutkijoiden työn kunnioittaminen ja asianmukainen viittaaminen on hyvää tieteellistä käytäntöä. (Tuomi & Sarajärvi 2013: 132–133.)

Tämä kysely on toteutettu hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Muiden tekemiin töihin on viitattu asianmukaisesti ja kunnioittavasti, jolloin työt saavat niille kuuluvan arvon. Kyselyyn osallistuneiden nimettömyys on säilynyt koko opinnäytetyöprosessin ajan, ja heitä on informoitu kyselystä asianmukaisesti. Kerätyt tiedot ovat olleet vain työn tekijän omassa käytössä, jonka jälkeen ne on hävitetty oikeaoppisesti.

Ei ole olemassa yksiselitteisiä ohjeita luotettavuuden arvioinnista viitaten laadulliseen tutkimukseen. Tutkimusta arvioidaan kokonaisuutena, ja tällöin sen sisäinen johdonmukaisuus painottuu. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, että tutkimuksen tarkoitus ja kohde ovat esillä. Aineiston keruun menetelmien perustelut ja siihen liittyvät muut seikat, esimerkiksi onko haastateltavat haastateltu yksin vai kaksin. Lisäksi luotettavuuden kannalta on tärkeää tutkijan ja tiedonantajan suhde, aineiston analysointi ja raportointi, sekä tutkimuksen kesto. (Tuomi & Sarajärvi 2013: 140–141.) Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa voi käyttää apuna myös tutkimuksen uskottavuuden ja refleksiivisyyden arviointia (Kylmä & Juvakka 2007: 128–129).

Tässä opinnäytetyössä aineisto on kerätty ja analysoitu siihen työn tekijän mielestä parhaiten sopivalla tavalla. Osallistujat (tiedonantajat) ovat olleet koko prosessin ajan tietoisia siitä, että voivat kysyä kyselyyn liittyviä asioita tutkijalta, ja esimerkiksi keskeyttää osallistumisensa. Heitä tullaan myös informoimaan työn täysin valmistuessa, jolloin voivat halutessaan lukea koko työn. Työn tulokset ovat uskottavia, sillä työn tekijä on ollut riittävän kauan tekemisissä ilmiön kanssa ja kyselyn tulokset vastaavat osallistujien näkemyksiä, sillä vastauksia ei ole manipuloitu.

9 Kyselyn tulokset ja analysointimenetelmät

Kyselyyn vastasi yhteensä 34 osallistujaa, joista osa opiskelee tällä hetkellä JOPO-luokalla. Muut vastaajat olivat aiemmin Karkkilassa JOPO-luokalla opiskelleita.

9.1 Analysointimenetelmät

Analysointimenetelmänä tässä työssä käytetään sisällönanalyysiä, sillä se sopii hyvin myös strukturoimattoman aineiston analysointimenetelmäksi (Tuomi & Sarajärvi 2013: 103). Sisällönanalyysiä käyttämällä kerätty aineisto saadaan järjestettyä johtopäätöksiä varten. Laadullista sisällönanalyysiä tehtäessä vaihtoehtoja analysointiin on kuitenkin paljon, eikä ole olemassa tiukkoja sääntöjä sen tekemiseen. Tavallisimpia analysointimenetelmiä laadullista aineistoa käsiteltäessä ovat esimerkiksi tyypittely, teemoittelu sekä sisällönerittely. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2015: 224.)

Koska tämän opinnäytetyön kyselyssä on sekä laadullisia, että määrällisiä piirteitä, on analysoinnissakin käytetty osittain molempiin suuntauksiin liittyviä analysointimenetelmiä, kuten diagrammeja jonkin asian yleisyyteen viitaten, jota on kysytty kyllä/ei kysymyksillä. Avoimia vastauksia analysoitiin teemoittelemalla, sillä sen avulla aineistoa pystytään ryhmittelemään eri aihepiirien ja teemojen mukaan (Tuomi & Sarajärvi 2013: 93).

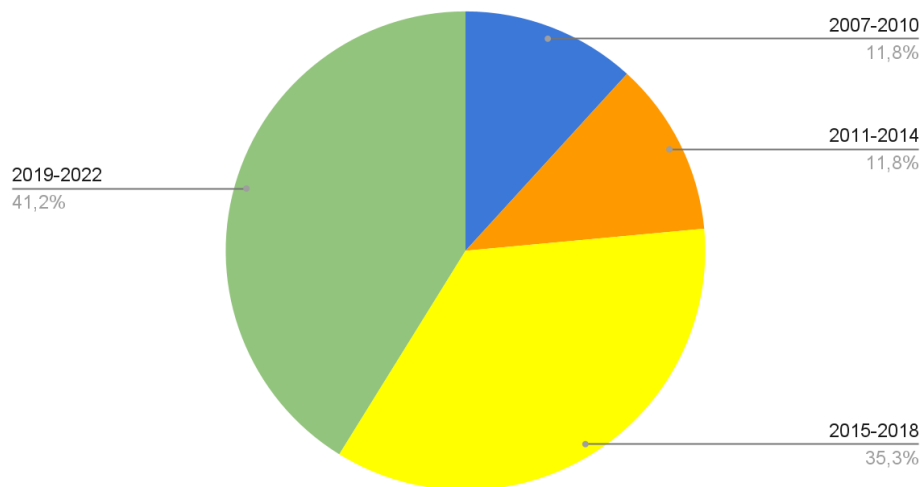
Aineiston analysointi aloitettiin yksinkertaisesti käymällä kyselyistä saatuja vastauksia läpi, jonka jälkeen aloitettiin vastausten teemoittelu.

9.2 Kyselyn tulokset

9.2.1 JOPO-luokalla aloittaminen

Kyselyyn vastaajien aloittamisvuodet jakautuivat seuraavalla tavalla (Kuva 4):

Aloittamisvuosi JOPO-luokalla (yhteensä 34 vastaajaa)

Kuva 4. Kyselyyn vastanneiden aloittamisvuosi JOPO-luokalla.

Tiedonantajien aloittamisvuosista voimme nähdä, että eniten vastaajia oli viimeisiltä kahdeksalta luokalta. Aikaisemmin Karkkilassa JOPO-luokalla opiskelleiden tavoittaminen oli hankalampaa, kuin viime vuosina luokalla opiskelleiden, vaikkakin yleisesti osallistujien rekrytoiminen ei tuottanut suuria hankaluuksia. Jokaiselta JOPO-luokalta saatiin kuitenkin osallistujia kyselyyn. Kyselyyn jätti vastaamatta 10 henkilöä. Viestiin, jossa kysyttiin halukkuutta osallistua kyselyyn, jätti vastaamatta n. 5 henkilöä.

JOPO-luokalle hakeutumisen syiksi teemoittelussa syntyi viisi pääteemaa. Yleisimpinä syinä JOPO-luokalle hakeutumisessa oli halu arvosanojen nostoon, sekä koulumotivaation puute ja sitä kautta halu sen parantamiseen. Lisäksi monissa vastauksissa tuli ilmi vaikeudet isossa ryhmässä opiskelussa ja sitä kautta keskittymisvaikeudet ja mielenterveysongelmat. Ajatus pienemmässä ryhmässä opiskelusta nähtiin helpompana ja ei niin ahdistavana. Lisäksi tuen saaminen koettiin helpommaksi kahden aikuisen läsnä

ollessa. Yksi teema, joka keskeisesti nousi myös esille, oli työharjoittelut, ja käytännönläheinen opiskelu, jolla viitattiin juuri työpaikkaopiskeluun. Vastauksissa, joissa työpaikkaopiskelu mainittiin syynä JOPO-luokalle hakeutumisessa, kerrottiin, että käytännönläheinen opiskelu tuntui enemmän itselle sopivalta, verrattuna yleisopetuksen käytäntöihin. Yksi vastaaja kertoi myös "joutuneensa" JOPO-luokalle, mikä voisi kertoa väärinymmärryksistä liittyen siihen, mitä varten JOPO-luokat oikeastaan ovat.

9.2.2 JOPO-luokalla opiskelu

Ryhmähenkeä koskevassa kysymyksessä suurin osa vastaajista kertoi, että luokalla oli hyvä ryhmähenki. Joissakin vastauksissa oli myös täydennetty, että luokka oli tiivis, ja oli kiva tulla kouluun. Esille kuitenkin nousi myös, että pienessä ryhmässä, jos tuli riitoja joidenkin välillä, vaikutti se koko luokan henkeen. Kerrottiin myös, että aluksi oli kankeutta ryhmän kesken, mutta ajan kanssa kaikki rentoutuivat ja tulivat toimeen keskenään hyvin. Esille muutamissa vastauksissa tuli myös sitä, että luokassa oli omia pieniä porukoita, tai että luokka oli kahtia jakautunut. Yhdessä vastauksessa mainittiin ryhmähengen olleen toisinaan jopa huono. Pienessä luokassa ryhmähengen merkitys on varmasti suuri, sillä lähes kaikki aineet opiskellaan samassa porukassa. Asiat luokan kesken tehdään tiiviisti, joten toimeen tuleminen kaikkien kanssa olisi tärkeää. Luokan huono ryhmähenki voi siten vaikuttaa yksilöiden motivaatioon luokassa.

28 osallistujaa kertoi, että luokalla oli ystäviä. Kuitenkin kaksi vastaajaa kertoi, että ei olisi mennyt JOPO-luokalle, jos olisi saanut tietää, että ystäviä luokalle ei tule. Kuusi vastaajaa kertoi, että luokalla ei ollut ystäviä. Kyselystä ei kuitenkaan käy varsinaisesti ilmi sitä, ystäväystyikö nämä henkilöt, joilla ei ollut luokalla aloittaessa ystäviä samalla luokalla, uusien luokkatovereidensa kanssa JOPO-luokassa. Ystäviä kartoittaneeseen kysymykseen liittyy kuitenkin kyselyn loppupuolella ollut kysymys ryhmään kuulumisen tunteesta, johon vain kaksi vastasi, että ei tuntenut olevansa osa ryhmää. Eli voimme päätellä, että todennäköistä on, että neljä luokalle ilman ystäviä tullutta, on saanut JOPO-luokalta uusia ystäviä.

Kaikki, paitsi yksi vastaaja, kertoi tulleensa toimeen sekä luokan opettajan, että ohjaajan kanssa. Tämä yksi vastaaja kertoi tulleensa toimeen vain opettajan kanssa. Tämä voi osaltaan olla yhteydessä ryhmään kuulumisen tunteen kanssa, sillä opettaja ja ohjaaja ovat luonnollisesti tiivis osa JOPO-luokkaa.

20 vastaajaa tiesi 9.luokan alussa, minne aikoo hakea yhteishaussa, 14 ei tiennyt. Suunnitelmat muuttuivat JOPO-luokalla opiskellessa 18 oppilaalla. Voimme päätellä,

että niistä, jotka tiesivät jo JOPO-luokalla aloittaessa, minne aikovat hakea, suunnitelmat muuttuivat neljällä oppilaalla, sillä 16 oppilasta vastasi, että suunnitelmat eivät muuttuneet. Yleisimpänä syynä alavalinnan muutokseen kyselyssä nousi työjaksojen merkitys. Vastaajat kertoivat, että työjaksojen myötä löysi uusia vaihtoehtoja, ja pääsi ylipäättään tutustumaan useampaan alaan, kuin yleisopetuksen TET-jaksoilla. Vastauksista nousi myös esille se, että 9.luokan aikana mietiskely ja tiedon saaminen eri aloista vaikuttivat tulevaisuuden suunnitelmien muutokseen. Myös kavereiden valinnoilla nähtiin olevan vaikutusta omiin valintoihin. Myös mielipidettä työjaksoista kysyttiin kyselyssä. Suurin osa vastaajista kertoi työjaksojen olleen hyödyllisiä mm. alavalinnan suhteen. Yksi vastaaja kertoi, että työjaksoilla ei ollut hänelle merkitystä. Osan vastaajien mielestä työjaksoja olisi voinut olla enemmänkin, ja muutaman mielestä niitä oli liikaa. Työjaksojen nähtiin motivoivan koulunkäyntiin, sillä niiden myötä koulunkäynnistä tuli mielekkäämpää, kun oli välillä jotain tavallisesta koulunkäynnistä poikkeavaa tekemistä. Muutama vastaaja toi esille myös sitä, että heidän mielestään yleisopetuksessakin pitäisi olla enemmän TET-jaksoja. Työjaksojen voidaan siis nähdä olevan hyödyllisiä nuorille, jotka eivät vielä tiedä minne hakisivat 9.luokan jälkeen opiskelemaan.

Kaikkien vastaajien mielestä JOPO-luokka oli heille oikea valinta. Tähän kysymykseen oli myös tarkentava ”Miksi?”-kysymys. Näistä vastauksista löytyi muutama teema, joihin kaikki vastaukset linkittyivät. Yhtenä pääsyynä oli se, että arvosanoja sai nostettua JOPO-luokalla. Luokassa pystyi myös keskittymään paremmin pienen ryhmän ansiosta. Opiskelumotivaation nähtiin parantuneen, ja poissaoloja ei ollut niin paljon. Lisäksi yksi vastaaja kertoi saaneensa paljon uusia ystäviä JOPO-luokalla ollessaan. Näistä vastauksista voimme huomata, että ne ovat melko samoja kuin ne syyt, miksi vastaajat ovat alun perin hakeneet JOPO-luokalle.

Myös kysyttäessä asioista, joista vastaajat pitivät JOPO-luokalla opiskelussa ja ylipäättään JOPO-toiminnassa, olivat vastaukset hyvin samankaltaisia kuin edellä. Työjaksoista ja läksyttömyydestä pidettiin, mutta myös ryhmähenki ja ryhmä koko olivat mielekkäitä. Rentous luokassa ja asioiden perusteellinen läpikäynti, jotta kaikki osaavat opiskeltavat asiat, saivat kiitosta.

Vastaajien mielestä JOPO-toiminnassa ei ollut paljoakaan mitään, mitä haluaisivat muuttaa. Yksittäisissä vastauksissa kuitenkin tuotiin esille tarvetta opinto-ohjauksen sekä työjaksojen arvioinnin ja ohjauksen kehittämiseksi. Lisäksi henkisen tuen saamista opiskeluun toivottiin yhdessä vastauksessa lisää. Suurimmaksi osaksi JOPO-toiminta

Karkkilassa nähdään siis toimivana. Luokan ohjaaja on vaihtunut useaan kertaan Karkkilan JOPO-luokan historian aikana, kuten myös opinto-ohjaaja. Näiden vaihdosten myötä myös työskentelytavat ovat osakseen varmasti jo muuttuneet.

Koulumotivaatiosta puhuttaessa 30 vastaaja kertoi koulumotivaation parantuneen ja neljä vastaaja kertoi, ettei koulumotivaatio parantunut. Tämäkin kysymys sisälsi tarkentavan kysymyksen, josta saaduissa vastauksissa (liittyen kyllä-vastauksiin) esille nousi samoja teemoja kuin JOPO-luokalle hakeutumisen syissä. Näitä olivat siis työjaksot, pienempi ryhmä, sekä tiiviimmän tuen saaminen. Ryhmähengellä nähtiin myös olevan positiivista vaikutusta. Läksyttömyys sekä samojen aikuisten läsnäolo nähtiin koulumotivaatiota parantavina seikkoina. Ne vastaajat, joiden koulumotivaatio ei parantunut JOPO-luokan aikana, kertoivat syiksi ryhmähengen, koulunkäynnin tylsyyden, ja sen että koulusta selvisi myös ilman motivaatiota. Tässä yhteydessä ryhmähengen negatiivinen vaikutus koulumotivaatioon voisi liittyä siihen, että ei ollut ystäviä luokalla. Kysyttäessä sitä, mikä sai motivoitumaan koulunkäyntiin verrattuna yleisopetukseen, olivat vastaukset myös hyvin samankaltaisia. Pientä ryhmää ja työjaksoja korostettiin, sekä avun ja tuen saamista. Läksyttömyydellä, sekä hyvällä ryhmähengellä nähtiin olevan suuri vaikutus koulumotivaation parantumiseen. Muutama vastaaja ei vastannut tähän kysymykseen lainkaan.

JOPO-luokalla riittävästi myönteistä palautetta koki saaneensa 31 vastaajaa, joista 27 koki, että myönteinen palaute vaikutti koulumotivaation parantumiseen. Näissä kysymyksissä on tulkinnan varaa, sillä jokainen yksilö käsittää erilaiset palautteet eri tavalla. Lisäksi jokaiselle riittävä määrä myönteistä palautetta voi olla, ja onkin täysin eri.

Elämänhallinnan tunne lisääntyi JOPO-luokan aikana 29 vastaajalla, kuten myös tunne siitä, että on parempi jossakin aineessa, kuin aikaisemmin yläasteella. Tämä voi linkittyä esimerkiksi siihen, että Karkkilan JOPO-luokassa kokeita pidetään usein nopeasti opiskeltavien kokonaisuuksien jälkeen, jolloin asiat ovat tuoreessa muistissa. Tällöin saa todennäköisemmin parempia numeroita kokeista, mikä vaikuttaa päättötodistuksen numeroihin.

Lopuksi kyselyssä oli vielä vapaa kenttä, johon sai kirjoittaa mitä vain JOPO-toimintaan liittyen. Tähän kenttään tuli muutamia vastauksia, ja vastaukset olivat hyvin samankaltaisia keskenään. Niissä kerrottiin JOPO-luokan hyödyistä ja keuhuttiin JOPO-toimintaa. Kuitenkin mainintaa tuli myös JOPO-luokan huonomainaisuudesta, mikä saattaa linkittyä siihen, että väärinymmärryksiä JOPO-luokalle hakeutumisen syistä voi olla ollut.

Tässä kentässä esille tuli joitakin sellaisia asioita, joita ei ehkä voinut tuoda esille kyselyn muissa kysymyksissä, kuten kiusaaminen. Seuraavassa muutamia vastauksia, joita tähän saatiin vastaukseksi:

"Jopoluokka oli loistava valinta. Opettajasta ja sosiaali-ohjaajasta tuli tärkeitä turvallisia aikuisia. Heille pystyi kertomaan luottamuksellisesti kaikenlaisia teiniajan töppäilyjä. Tuntui myös että heitä kiinnosti meidän nuorten asiat oikeasti kun taas tavallista matikanopea tuskin olisi kiinnostanut."

"Jos opiskelu tuntuu isommassa luokassa/ryhmässä haastavalta, niin ehdottomasti suosittelen hakemaan JOPO-luokalle! JOPO-luokkalaiset ei myöskään ole yhtään en huonompia/ala-arvoisempia, kun muut oppilaat.. meidän aikana ainakin tuntui siltä, että näin ajateltiin usein. Kiitos että sain vastata näihin ja palata taas muistelevaan JOPO-aikaani ♡"

"Ehkä koko elämäni paras valinta mennä jopolle"

"JOPO- luokan idea on hyvä, toteutukseen tarvitaan todella taitavat opettajat ja toivon että nykyään keskitytään enemmän nuorten opiskelijoiden tarpeisiin esim. Miksi tällä opiskelijalla on vaikea keskittyä? Hakea enemmän vastauksia syihin miksi opiskelija tarvitsee enemmän tukea. (Millaista tukea juuri tämä opiskelija/nuori tarvitsee?) Kuin se, että läntätään "helpommat" tavat opiskella ja toivotaan että nuori pääsee yläasteen läpi. Olen edelleen sitä mieltä, että oma JOPO-luokka kokemus oli lähinnä se että olin siinä huonomaineisessa luokassa jossa sai juoda kahvia ja opiskella helpommin. Fakta on, että nuoret jotka ovat JOPO-luokalla, tarvitsevat paljon HENKILÖKOHTAISTA tukea opiskelun suhteen."

" Jopo luokka oli minulle pelastus silloin nuorena. Koulukiusaaminen ja siitä aiheutuneet vaikeudet sosiaalisessa elämässä jo ala-asteelta asti, helpottuivat, kun tunsin olevani osa ryhmää ja tulimme mielestäni kaikki kuulluksi tasavertaisina. Pelkkä kuulumisten vaihto maanantai aamuisin, on jäänyt mieleen, kun sai kertoa omista jutuistaan. Mielestäni jopolla olo myös vaikutti siihen, että selvisin paremmin peruskoulun jälkeen koulu- maailmassa."

Näissä vastauksissakin tulee esille niitä seikkoja, joita kyselyyn vastaajat toivat esille kyselyn muissa kohdissa. Korostetaan pientä ryhmää, luokan aikuisia, sekä ryhmähenkilöitä. Tiiviissä porukassa kuulumisten vaihto viikon alkaessa tuo hyvän tunnelman koko porukalle. Opettajasta ja luokan ohjaajasta voi tulla tärkeitä aikuisia nuorille, sillä heidän kanssansa ollaan hyvin tiiviisti tekemisissä.

10 Johtopäätökset

Kuten jo edellisessä luvussa kävi ilmi, tuli useimmissa kyselyn vastauksissa toistuvasti esille työjaksojen, pienen luokkakoon, sekä ryhmähengen positiivinen vaikutus JOPO-luokalla opiskelleiden koulumotivaatioon ja yleiseen viihtymiseen luokassa. Esimerkiksi työjaksot ja pienempi ryhmä olivat myös yleisimpiä syitä luokalle hakeutumisessa.

Vastausten pohjalta voimme päätellä, että JOPO-luokalla on tämän otoksen mukaan pääosin positiivinen vaikutus koulumotivaation parantamisessa ja ylläpitämisessä. Myös kokemukset JOPO-toiminnasta yleensä olivat lähes kaikissa vastauksissa myönteisiä. Vastausten perusteella JOPO-luokalle haetaan juuri niiden syiden vuoksi, miksi JOPO-luokat ovat perustettu, vaikkakin yksi vastaaja kertoi omien sanojensa mukaan joutuneensa luokalle. Se, miksi yhdellä vastaajalla oli tällainen kokemus, voi johtua monestakin eri syystä. Voi esimerkiksi olla ristiriitaisia käsityksiä siitä, miksi JOPO-luokille haetaan.

Ryanin ja Decin itsemääräämisteoria sisältää kolme psykologista perustarvetta, jotka ovat autonomia, kyvykkyys ja yhteisöllisyys (Ryan & Deci 2017: 3). Näiden kehittymistä JOPO-luokassa pyrittiin kartoittamaan kyselyssä muutamilla kysymyksillä. JOPO-luokan nähtiin pääosin lisäävän tunnetta elämänhallinnasta, mikä liittyy autonomian kehittymiseen. Työjaksot ovat autonomiaan liittyen keskeisessä roolissa, sillä niissä oppilaat pääsevät harjoittelemaan tärkeitä työelämätaitoja, sekä sosiaalisia taitoja. Lisäksi he oppivat ottamaan vastuuta, sillä työjaksoilla ei ole opettaja tai ohjaaja mukana. Vastausten mukaan tulevaisuuden suunnitelmat ammatinvalinnan tiimoilta selkeytyivät, mikä osaltaan lisää myös elämänhallinnan tunnetta, sillä oppilas tietää seuraavan askeleen elämässään siirryttäessä pois 9. luokalta. Myös tunteen siitä, että oli JOPO-luokalla opiskellessa parempi jossakin aineessa kuin aikaisemmin, nähtiin parantuneen, mikä liittyy psykologisista perustarpeista kyvykkyuteen. Kun esimerkiksi pidetään koikeita nopeasti opiskeltavan aihekokonaisuuden jälkeen, ovat koearvosanat todennäköisesti parempia. Tämä voi saada aikaan tunteen siitä, että on jossakin aineessa parempi kuin ennen, mikä taas ruokkii tunnetta kyvykkyydestä, joka on keskeisessä roolissa motivaation kehityksessä. Kolmas psykologinen perustarve – yhteisöllisyys – liittyi ryhmähenkeä ja ryhmään kuulumista kartoittaviin kysymyksiin. Ryhmähengen kerrottiin lähes kaikissa vastauksissa olleen hyvä, ja lähes kaikki vastasivat tunteneensa olevan osa ryhmää. Lisäksi opettajan ja ohjaajan kanssa tultiin toimeen. Sosiaalisen ympäristön vaikutus on myös keskeinen siinä, miten ihminen motivoituu. Kun ryhmähenki on

hyvä, on sosiaalisen ympäristön vaikutus pääosin positiivinen. Nämä kolme psykologista perustatarvetta ovat keskeisessä roolissa yksilön motivaation kehittymisessä, ja tulosten pohjalta JOPO-luokan voidaan nähdä tukevan näitä perustarpeita.

Odotusarvoteoriaan liittyvät odotukset ja arvot voivat muuttua JOPO-luokalla opiskelun aikana, mikä muokkaa yksilön motivaatiota suuntaan tai toiseen. Tunne kyvykkyyden lisääntymisestä liittyy yksilön odotuksiin, sillä toistuvan positiivisen palautteen saaminen JOPO-luokassa esimerkiksi koearvosanojen yhteydessä, muovaa yksilön käsityksiä omasta kyvykkyydestään tietyssä aineessa. Jos koearvosanat ovat toistuvasti hyviä, alkaa oppilas uskoa omaan osaamiseensa tietyssä aineessa, mikä nostaa hänen motivaatiotaan. Jos taas oppilas saa huonoja arvosanoja, voi hän ajatella kykyjensä olevan huonot, mikä laskee motivaatiota. Suuri osa vastaajista kertoi arvosanojen nousseen, mikä voidaan yhdistää positiiviseen palautteeseen ja sitä kautta osaltaan motivaation nousuun. Sitä, minkälaisia arvoja JOPO-luokalla opiskelleet ovat määrittäneet esimerkiksi eri aineille, emme tiedä.

Koulumotivaation kannalta on hyvin tärkeää, että oppilas on kiinnostunut opiskeltavasta sisällöstä, mikä edellyttää sitä, että opiskeltavaa asiaa pidetään tärkeänä ja kiinnostavana (Pruuki 2008: 21). Kyselyn tuloksissa tuli ilmi, että asioiden perusteellista läpikäyntiä pidettiin tärkeänä seikkana JOPO-luokassa. Opetuksen kerrottiin olevan myös mielenkiintoista monien opiskelutapojen myötä. Näiden menetelmien voidaan siis nähdä tekevän opetuksesta kiinnostavaa, mikä tukee koulumotivaation kehittymistä ja parantumista.

Muutama vastaaja halusi muuttaa JOPO-toiminnassa opinto-ohjausta, sekä työjaksojen ohjausta. Koska emme täysin tarkkaan tiedä, milloin kyseiset vastaajat ovat luokalla opiskelleet, voi olla, että toiminta on tässä välissä päässyt jo kehittymään, ja täten palvelee opiskelijoita paremmin nykyään. Kyselyyn vastaajien osuus kaikista Karkkilan JOPO-luokalla opiskelleista on hieman yli viidesosa, mikä täytyy ottaa huomioon kokonaiskuvassa. Olisivatko vastaukset olleet pääosin samankaltaisia, jos kyselyyn olisi vastannut 80 % JOPO-luokalla opiskelleista? Tähän emme tiedä vastausta, mutta tässä otoksessa muista vastauksista suuresti poikkeavia vastauksia oli vain muutamia, joten pyrimme luottamaan siihen, että esimerkiksi negatiiviset kokemukset luokasta ovat yksittäistapauksia, joiden syitä emme pysty tämän kyselyn pohjalta perusteellisesti selvittämään. JOPO-luokalla opiskelun voidaan siis tulosten perusteella nähdä olevan positiivisesti yhteydessä koulumotivaation parantamiseen työjaksojen, ryhmähengen, luokkakoon, sekä tiiviimmän tuen myötä.

11 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä Karkkilassa JOPO-luokalla opiskelleiden oppilaiden kokemuksia JOPO-toiminnasta, sekä kyselyn avulla selvittää, miten JOPO-toiminta vaikuttaa siellä opiskelleiden koulumotivaatioon. Kyselyn tulosten perusteella pystyy hahmottamaan niitä menetelmiä, jotka JOPO-luokalla opiskelleet ovat kokeneet mielekkäinä, sekä koulumotivaatiotaan parantavina. Näitä seikkoja olivat mm. pienempi ryhmä koko, useat työharjoittelujaksot, sekä pienen ryhmän hyvä ryhmähenki. Myös läksyttömyys, sekä paremman tuen saaminen nousivat tuloksissa esille.

JOPO-luokalle valitaan maksimissaan kymmenen oppilasta, mikä voi olla hakijoiden määrästä riippuen joskus todella vähän. Yleisimpinä syinä JOPO-luokalle hakeutumisessa oli mielenkiinto työharjoitteluita kohtaan, sekä halu nostaa arvosanoja pienemmässä ryhmässä tiiviimmän tuen avulla. Voisiko siis olla tarpeellista laajentaa esimerkiksi työharjoitteluiden määrää myös yleisopetuksen puolelle? Nuorten keskittymisvaikeuksien lisääntyessä käytännön läheisten opiskelumetodien, kuten työjaksojen, lisääminen voisi olla hyödyllistä. Se myös voisi auttaa useampia nuoria kartoittamaan omia tulevaisuuden suunnitelmia alanvalinnan puitteissa.

Aikaisemmin ja nykyään JOPO-luokalla Karkkilassa opiskelleiden näkökulma JOPO-toimintaan ja sen hyötyihin on pääosin hyvin positiivinen, ja he suosittelisivat luokkaa muille samojen asioiden kanssa kamppaileville. Voimme kuitenkin pohtia sitä, miten käy oppilaille ammattikoulussa, jotka ovat siirtyneet pienempään ryhmään JOPO-luokkaan peruskoulun viimeiseksi vuodeksi. Onko pienryhmässä opiskelulla vaikutusta esimerkiksi ammattikouluun siirryttäessä, ryhmäkoon mahdollisesti muuttuessa suuremmaksi, kuin esimerkiksi JOPO-luokassa? Säilyykö tuki yhtä tiiviinä, kuin ennen? Vai onko sille ammattikoulussa niin suurta tarvetta, opiskelun ollessa siellä muutenkin hyvin käytännönläheistä?

On ikävää tiettenkin kuulla, että yksittäisillä vastaajilla on ollut joiltakin osin huono kokemus JOPO-luokasta, vaikkakin näidenkin vastaajien mielestä JOPO-luokka oli heille oikea valinta. Nämä muutamat huonommat kokemukset liittyvätkin esimerkiksi ryhmähenkeen, mikä voi viitata siihen, että luokalla ei ollut omia kavereita. Emme kuitenkaan voi tietää yksittäisiä seikkoja näiden vastausten takana. JOPO-luokalle ”joutumiseen” liittyen tulevaisuudessa täytyisi pitää huolta siitä, että kaikille on selvää, mitä varten JOPO-luokka on, ettei tällaisia ikäviä kokemuksia JOPO-luokalla aloittamisesta tule.

Tulevaisuudessa voisi esimerkiksi kartoittaa juuri tarkempia syitä näiden ei niin positivististen kokemusten taustalla. Tulevaisuudessa voisi myös tehdä laajempaa tutkimusta tämän opinnäytetyön näkökulmasta koko Suomessa.

Kyselyn tekeminen osana opinnäytetyötä toimi mielestäni hyvin, sillä haastattelujen tekeminen olisi ollut hyvin aikaa vievää. Kyselyn hyötynä kun on juuri suuren määrän vastauksien saaminen. Jokainen vastaaja sai myös vastata omassa rauhassaan ilman kyselyn laatijan läsnäoloa, minkä koen olleen hyvä asia, sillä läsnäolollani olisi voinut olla vaikutusta vastauksiin. Toisaalta se myös voi lisätä väärinymmärryksiä kysymysten suhteen, mutta koen kysymysten olleen kuitenkin hyvin selkeitä. Tietoperustana motivaatioon liittyen toimi kaksi nykypäivänä suosiossa olevaa motivaatioteoriaa. Niiden (teorioiden) esittelemien motivaatioon vaikuttavien tekijöiden vaikutus tuli myös esille kyselyn vastauksissa, kuten esimerkiksi psykologisten perustarpeiden. Syvemmillä haastatteluilla pystyisi kartoittamaan paremmin esimerkiksi arvosuuntautuneisuutta oppilaiden keskuudessa.

Opinnäytetyön kyselyn tuloksia voisi tulevaisuudessa hyödyntää Karkkilan JOPO-luokassa muun muassa siten, että työjaksojen ohessa olisi myös muuta käytännönläheistä ja toiminnallista, tavallisesta koulutyöstä poikkeavaa. Työjaksojen ”muotoa” voi myös tarvittaessa muuttaa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Opinto-ohjausta voisi oppilaiden toiveiden ja tarpeiden mukaan myös lisätä, jos jokin, esimerkiksi yhteishakuun liittyvät asiat, tuntuvat heistä epäselviltä. Myös työjaksojen ohjausta voi kehittää siten, että esimerkiksi työpaikoilla ohjaaja vierailisi useamman kerran työjaksojen aikana.

12 Lähteet

Aaltonen, Kirsi & Pajunen, Riina & Töyry, Katja 2019. Ennen kuin on liian myöhäistä – mikä avuksi koulupudokkuuteen? Talentia-lehti. < <https://www.talentia.fi/talentia-lehti/ennen-kuin-on-liian-myohaista-mika-avuksi-koulupudokkuuteen/> >. Viitattu 20.2.2023.

Aaltonen, Sanna & Berg, Päivi & Ikäheimo, Salla 2015. Nuoret luukulla – kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Nuorisotutkimusseura ry. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/125695/URN_ISBN_978-952-302-442-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Viitattu 24.9.2022.

Deci, Edward L. & Ryan, Richard M. 1985. Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior. E-kirja. University of Rochester. Plenum Press. New York. Viitattu 14.2.2022.

Deci, Edward L. & Ryan, Richard M. 2002. Overview of Self-Determination Theory: An Organismic Dialectical Perspective. Teoksessa Deci, Edward & Ryan, Richard (toim.). Handbook of Self-Determination Research. Rochester: The University of Rochester Press. 3–28.

Eccles, Jacquelynne & Wigfield, Allan 2000. Expectancy-Value Theory of Achievement Motivation. Contemporary Educational Psychology 25, 68-81. Academic Press. < <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0361476X99910159?to-ken=7513B316D33E3E959850704D155951753549FD6732455D7A9877CCA354113CC1DA062BF04EF405834C9F97AAB803982D&originRegion=eu-west-1&originCreation=20230301135349> >. Viitattu 1.3.2023.

Erityinen ja tehostettu tuki. Vipunen. Opetushallinnon tilastopalvelu. < <https://vipunen.fi/fi-fi/perus/Sivut/Erityinen-ja-tehostettu-tuki.aspx> >. Viitattu 13.2.2023.

Erityinen tuki. Opetushallitus. <<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/erityinen-tuki>>. Viitattu 28.2.2023.

Hallituksen esitys eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 2020. Finlex. < <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2020/20200173> >. Viitattu 26.9.2022.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2015. Tutki ja kirjoita. 20. painos. Helsinki: Tammi.

Janhonen, Sirpa & Sarja, Anneli 2011. Monta tapaa tukea. Joustavan perusopetuksen yhteistyömuotoja elämänhallinnan kehittymiseen. Opetushallitus. Oppaat ja käsikirjat 2011:17. Edita Prima Oy. Vammalan kirjapaino 2011. <<https://docplayer.fi/6300982-Sirpa-janhonen-anneli-sarja-monta-tapaa-tukea%20joustavan-perusopetuksen-yhteistyömuotoja-elämänhallinnan-kehittymiseen-oppaat-ja-kasikirjat-2011-17.html>>. Viitattu 4.12.2022.

Joustava perusopetus. Opetushallitus. <<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/joustava-perusopetus>>. Viitattu 23.9.2022.

Karkkilan kaupunki 2021. Rautainen kotikaupunki. Karkkilan kaupunkistrategia 2022–2025. < <https://www.karkkila.fi/Liitetiedostot/Suunnitelmat%20ja%20ohjelmat/Rautainen%20kotikaupunki%202022-2025%20valmis.pdf> >. Viitattu 26.9.2022.

Karkkilan kaupunki. Joustava perusopetus (JOPO). Suomi.fi. Päivitetty 13.1.2022. <<https://www.suomi.fi/palvelut/joustava-perusopetus-jopo-karkkilan-kaupunki/9838280f-5b9f-49aa-9bb9-a4990a1d2c7a>>. Viitattu 26.9.2022.

Karkkilan perusopetuksen opetussuunnitelma 28.8.2015. Karkkilan kaupunki. <<https://www.karkkila.fi/Liitetiedostot/Koulut/Perusopetuksen%20opetussuunnitelma.pdf>>. Viitattu 26.9.2022.

Karkkilan yhteiskoulu 2023. Karkkila. < <https://www.karkkila.fi/sivut/FI/Karkkilan-yhteiskoulu> >. Viitattu 28.2.2023.

Kosola, Silja 2018. Tavallisten nuorten tavalliset vaivat: kenen niitä tulisi hoitaa ja millä resursseilla? Aikakausikirja Duodecim 134 (8) :837-9. <<https://www.duodecimlehti.fi/lehti/2018/8/duo14284>>. Viitattu 23.9.2022.

KouluKunnossa-hanke 2022. Karkkilan yhteiskoulun läsnäolomalli-koulutus 10.8.2022.

Koulupudokas. Tilastokeskus. < <https://www.stat.fi/meta/kas/koulupudokas.html> >. Viitattu 20.2.2023.

Koulutuksen keskeyttäminen. Tilastokeskus. < https://www.stat.fi/meta/kas/koulutukse_kesk.html >. Viitattu 20.2.2023.

Kylmä, Jari & Juvakka, Taru 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Lepistö, Virpi 2022. Suullinen tiedonanto. Karkkilan yhteiskoulu. Karkkila.

Mustonen, Pekka 2018. Mikä kumma meitä motivoi? Aikakausikirja Duodecim 134 (23): 2373-6. < <https://www.duodecim-lehti.fi/lehti/2018/23/duo14632?keyword=sis%C3%A4inen%20motivaatio> >. Viitattu 14.2.2023.

Myrskylä, Pekka 2012. Hukassa. Keitä ovat syrjäytyneet nuoret? Elinkeinoelämän valtuuskunta. < <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjaytyminen.pdf> >. Viitattu 13.2.2023.

Numminen, Ulla & Ouakrim-Soivio, Najat 2007. Joustava perusopetus. JOPO-toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Opetusministeriön julkaisuja 2007: 15. Helsinki: Opetusministeriö. < <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79469/opm15.pdf?sequence=1&isAllowed=y> >. Viitattu 15.2.2023.

Numminen, Ulla & Ouakrim-Soivio, Najat 2009. Joustava perusopetus. JOPO-toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Opetusministeriön julkaisuja 2009: 26. Helsinki: Opetusministeriö. < <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/76695/opm26.pdf?sequence=1&isAllowed=y> >. Viitattu 15.2.2023.

Nurmi, Erik & Salmela-Aro Katariina 2017. Motivaatioteorian alkutaipaleita. Teoksessa Nurmi, Erik & Salmela-Aro Katariina (toim.). Mikä meitä liikuttaa. Motivaatiopsykologian perusteet. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus. 8–14.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Opetushallitus. < <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki> >. Viitattu 13.2.2023.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Joustava perusopetus. Opetushallitus. <<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/429349>>. Viitattu 26.9.2022.

Perusopetuslaki 21.8.1998/628. 2.luku, Kunta opetuksen järjestäjänä. §5 Muu opetus ja toiminta. <<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>>. Viitattu 25.9.2022.

Perustietoa oppivelvollisuuden laajentamisesta. Opetushallitus.
<<https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/perustietoa-oppivelvollisuuden-laajentamisesta>>.
Viitattu 22.9.2022.

Pruuki, Lasse 2008. Ilo opettaa. Tietoa, taitoa ja työkaluja. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Puustjärvi, Anita & Luoma, Ilona 2019. ”Mutta onko tämä lapsi koulukuntoinen?” Koulunkäytökyvyn arviointi ja tukeminen. Lääkärilehti 74 (3/2019). 114–120.
<<https://www.potilaanlaakarilehti.fi/site/assets/files/0/53/18/755/sll32019-114.pdf>>. Viitattu 21.9.2022.

Rasila, Minna & Pitkonen, Maria 2010. Motivaatio, työn ilo ja into. HEURIX-sarja. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Ryan, Richard M. & Deci, Edward L. 2000. Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. American Psychologist. Vol. 55, No 1. 68-78. < https://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/2000_RyanDeci_SDT.pdf >. Viitattu 31.1.2023.

Ryan, Richard M. & Edward, Deci L. 2017. Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness. Guilford Publications. ProQuest Ebook Central.

Ryan, Richard M. 2009. Self-determination Theory and Well-being. University of Bath. < https://www.welldev.org.uk/wed-new/network/research-review/Review_1_Ryan.pdf >. Viitattu 31.1.2023.

Rönty, Leena-Inkeri & Rönty, Simo 2012. Perusopetus – Arvoista käytäntöihin. Teoksessa Oja, Sirpa (toim.). Kaikille kelpo koulu. Kolmiportaisen tuen toteuttaminen ja kehittäminen. PS - kustannus. Bookwell Oy. Juva 2012.

Sukupuolten hyvinvointi- ja terveyserot 2023. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. < <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-tila/hyvinvointi-ja-terveys/sukupuolten-hyvinvointi-ja-terveyserot> >. Viitattu 13.2.2023.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Koulutuksen keskeyttäminen. Helsinki: Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/til/kkesk/2020/kkesk_2020_2022-03-17_tie_001_fi.html>. Viitattu 22.9.2022.

Syrjäytyminen on moniulotteista. Sosiaali- ja terveysministeriö. < <https://stm.fi/syrjaytymisen-ja-koyhyden-ehkaisy> >. Viitattu 14.2.2023.

Tehostetun ja erityisen tuen oppilaat 2021. Opetushallinnon tilastopalvelu. < https://viipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Erityisopetus%20-%20Erityisen%20ja%20tehostettu%20tuki%20-%20Maakunta.xlsb >. Viitattu 13.2.2023.

Tuomela, Helena 2011. Odotuksia, uskomuksia ja ennakoiteja koulusuoriutumisesta. Opiskelumotivaation muotoutuminen musiikkiperuskoulun luokilla 6-9. < <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/26729/URN%3aNB%3afi%3ajyu-2011040410588.pdf?sequence=1&isAllowed=y> >. Viitattu 13.2.2023.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Uusitalo, Anna 2022. Suullinen tiedonanto. Karkkilan yhteiskoulu. Karkkila.

Valtioneuvoston asetus perusopetusasetuksen muuttamisesta 29.12.2009/1768. §9a Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteet ja sisältö. Finlex. <<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20091768>>. Viitattu 25.9.2022.

Vasalampi, Kati 2017. Itsemääräämisteoria. Teoksessa Nurmi, Erik & Salmela-Aro Katriina (toim.). Mikä meitä liikuttaa. Motivaatiopsykologian perusteet. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus. 62–75.

Vauhkonen, Teemu & Hoikkala, Tommi 2020. Syrjäytymisen lasku. Tutkimus syrjäytymisestä, sen kustannuksista ja kohdennetun nuorisotyön vaikuttavuudesta. Nuorisotutkimusseura ry. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/syrjaytymisen_lasku.pdf>. Viitattu 26.9.2022.

Viljaranta, Jaana 2017. Odotusarvoteoria. Teoksessa Nurmi, Erik & Salmela-Aro Katriina (toim.). Mikä meitä liikuttaa. Motivaatiopsykologian perusteet. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus. 79–94.

Vorderman, Carol 2017. Opiskelutaidot: auta koululaista parempiin tuloksiin. (Suom. Ketola, Veli-Pekka). Helsinki: Readme. (Alkuperäinen teos julkaistu 2016.)

Wigfield, Allan 1994. Expectancy-Value Theory of Achievement Motivation: A Developmental Perspective. Educational Psychology Review, 6. 49-78. Plenum Publishing Corporation. <<http://maaikerotteveel.pbworks.com/f/Wigfield%20expectancy%20value%20theory%202000.pdf>>. Viitattu 1.3.2023.

Minä vuonna olet aloittanut JOPO-luokalla?

- ☐ 2007–2010
☐ 2011–2014
☐ 2015–2018
☐ 2019–2022

Miksi hait JOPO-luokalle?

Kuvaile luokkanne ryhmähenkeä.

Oliko luokallasi ystäviäsi?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Jos vastasit edelliseen "kyllä", olisitko mennyt JOPO-luokalle, jos olisit saanut kuulla, että luokalle ei tule kavereitasi?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Tulitko toimeen luokan opettajan sekä ohjaajan kanssa?

- ☐ Kyllä molempien
☐ En kummankaan
☐ Kyllä opettajan
☐ Kyllä ohjaajan

Tiesitkö 9. luokan alussa, minne aiot hakea yhteishaussa?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Muuttuiko suunnitelmat 9. luokan aikana?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Jos vastasit edelliseen "kyllä", mitkä seikat vaikuttivat alavalinnan muutokseen 9.luokan aikana?

Mitä mieltä olit työjaksoista? (esim. oliko liikaa/liian vähän, oliko itselle hyötyä jne).

Oliko JOPO-luokka mielestäsi sinulle oikea valinta?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Miksi?

Mistä asioista pidit JOPO-luokalla opiskelussa / ylipäätään JOPO-toiminnassa?

Onko JOPO-toiminnassa jotakin sellaista, mitä haluaisit muuttaa?

Parantuiko koulumotivaatiosi JOPO-luokan aikana?

☐ Kyllä

☐ Ei

Miksi?

Mikä JOPO:lla opiskelussa oli/on sellaista, mikä sai/saa sinut motivoitumaan koulunkäyntiin verrattuna yleisopetuksessa oleminen?

Koitko, että sait JOPO-luokalla opiskellessasi riittävästi myönteistä palautetta?

☐ Kyllä

☐ Ei

Jos vastasit edelliseen kyllä, koitko, että myönteinen palaute sai sinut motivoituneemmaksi suhteessa koulunkäyntiin?

☐ Kyllä

☐ Ei

Koitko, että JOPO-luokalla opiskellessasi/JOPO-luokan jälkeen tunteesi elämänhallinnasta lisääntyi verrattuna tavallisella luokalla opiskeluun?

☐ Kyllä

☐ Ei

Koitko JOPO-luokalla opiskellessasi olevasi jossakin esimerkiksi oppiaineessa parempi, kuin aikaisemmin yläasteella?

☐ Kyllä

☐ Ei

Tunsitko JOPO-luokalla opiskellessasi olevasi osa ryhmää?

☐ Kyllä

☐ Ei

Sana on vapaa! Kirjoita tähän, jos sinulla on vielä jotain muita ajatuksia JOPO-toimintaan liittyen! Kiitos vastaamisesta!